

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

16-10-2002

10:00 uur

mercredi

16-10-2002

10:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&JD	<i>Volksunie&JD21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publicaties@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN	1
Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, gedaan te Jeddah op 22 april 2001 (overgezonden door de Senaat) (1970/1 en 2)	1
<i>Algemene bespreking</i>	1
<i>Bespreking van de artikelen</i>	2
Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Regering van Burkina Faso inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 18 mei 2001 (overgezonden door de Senaat) (1980/1 en 2)	2
<i>Algemene bespreking</i>	2
<i>Bespreking van de artikelen</i>	2
Wetsontwerp houdende instemming met het Avenant, gedaan te Madrid op 22 juni 2000, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Spanje tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en van het Protocol, ondertekend te Brussel op 14 juni 1995 (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (1981/1)	3
<i>Algemene bespreking</i>	3
<i>Bespreking van de artikelen</i>	3
Wetsontwerp houdende instemming met de Samenwerkingsovereenkomst in het kader van de Ruimtevaartactiviteiten tussen de Nationale Commissie voor Ruimteactiviteiten en de Federale diensten voor Wetenschappelijke, technische en culturele Aangelegenheden, ter uitvoering van de Verklaring van belangstelling betreffende de Samenwerking met betrekking tot Ruimtevaart die op 1 april 1997 door de Regeringen van het Koninkrijk België en van de Republiek Argentinië werd ondertekend, ondertekend te Luik op 3 oktober 1997 (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (1982/1)	3
<i>Algemene bespreking</i>	4
<i>Bespreking van de artikelen</i>	4
Voorstel van resolutie van de heren Ferdy Willems, Pieter De Crem en Jacques Lefevre, mevrouw Mirella Minne, de heren Patrick Moriau, Jef Valkeniers, Dirk Van der Maelen en Lode Vanoost betreffende het cultureel erfgoed van de Cyriotische stad Famagusta (1841/1 tot 5)	4
<i>Bespreking</i>	4
<i>Sprekers: Leen Laenens, rapporteur, Bert Schoofs</i>	
Wetsontwerp houdende harmonisatie van de geldende wetbepalingen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en	6

SOMMAIRE

Excusés	1
PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS	1
Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le Royaume d'Arabie Saoudite concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Djeddah le 22 avril 2001 (transmis par le Sénat) (1970/1 et 2)	1
<i>Discussion générale</i>	1
<i>Discussion des articles</i>	2
Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le Gouvernement du Burkina Faso concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 18 mai 2001 (transmis par le Sénat) (1980/1 et 2)	2
<i>Discussion générale</i>	2
<i>Discussion des articles</i>	2
Projet de loi portant assentiment à l'Avenant, fait à Madrid le 22 juin 2000, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume d'Espagne tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion et la fraude fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et le Protocole, signés à Bruxelles le 14 juin 1995 (transmis par le Sénat) (sans rapport) (1981/1)	3
<i>Discussion générale</i>	3
<i>Discussion des articles</i>	3
Projet de loi portant assentiment à la Convention de coopération relative aux Activités spatiales entre la Commission nationale des Activités spatiales et les services fédéraux des Affaires scientifiques, techniques et culturelles, en exécution de la Déclaration d'intérêt relative à la Coopération spatiale signée le 1er avril 1997 par les Gouvernements du Royaume de Belgique et de la République d'Argentine, signée à Liège le 3 octobre 1997 (transmis par le Sénat) (sans rapport) (1982/1)	4
<i>Discussion générale</i>	4
<i>Discussion des articles</i>	4
Proposition de résolution de MM. Ferdy Willems, Pieter De Crem et Jacques Lefevre, Mme Mirella Minne, MM. Patrick Moriau, Jef Valkeniers, Dirk Van der Maelen et Lode Vanoost relative au patrimoine culturel de la ville cypriste de Famagouste (1841/1 à 5)	4
<i>Discussion</i>	4
<i>Orateurs: Leen Laenens, rapporteur, Bert Schoofs</i>	
Projet de loi relatif à la mise en concordance des dispositions légales en vigueur avec la loi du 10 juillet 1996 portant abolition de la peine de	6

tot wijziging van de criminele straffen (1747/1 tot 5)		mort et modifiant les peines criminelles (1747/1 à 5)	
<i>Algemene bespreking</i>	6	<i>Discussion générale</i>	6
<i>Sprekers: Tony Van Parys, rapporteur, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid, Paul Tant</i>		<i>Orateurs: Tony Van Parys, rapporteur, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de l'Emploi, Paul Tant</i>	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	9	<i>Discussion des articles</i>	9
Wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende het gesloten centrum voor voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd (1865/1 en 2)	9	Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération entre l'Etat fédéral, la Communauté germanophone, la Communauté française et la Communauté flamande relatif au centre fermé pour le placement provisoire de mineurs ayant commis un fait qualifié infraction (1865/1 et 2)	9
<i>Algemene bespreking</i>	9	<i>Discussion générale</i>	9
<i>Bespreking van de artikelen</i>	20	<i>Discussion des articles</i>	20
<i>Sprekers: Tony Van Parys, Fred Erdman, Bert Schoofs, Josy Arens, Geert Bourgeois, Marc Verwilghen, minister van Justitie</i>		<i>Orateurs: Tony Van Parys, Fred Erdman, Bert Schoofs, Josy Arens, Geert Bourgeois, Marc Verwilghen, ministre de la Justice</i>	
Wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten tot wijziging van de artikelen 30 en 34 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen (625/1 tot 6)	20	Proposition de loi de M. Servais Verherstraeten modifiant les articles 30 et 34 de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres (625/1 à 6)	20
- Wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten tot wijziging van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen (626/1 tot 6)	20	- Proposition de loi de M. Servais Verherstraeten modifiant la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres (626/1 à 6)	20
<i>Algemene bespreking</i>	20	<i>Discussion générale</i>	20
<i>Bespreking van de artikelen</i>	23	<i>Discussion des articles</i>	23
<i>Sprekers: Tony Van Parys, Guy Hove</i>		<i>Orateurs: Tony Van Parys, Guy Hove</i>	
Wetsontwerp tot toewijzing van de gezinswoning aan de echtgenoot of aan de wettelijk samenwonende die het slachtoffer is van gewelddaden vanwege zijn partner en tot aanvulling van artikel 410 van het Strafwetboek (1693/1 tot 7)	24	Projet de loi visant à l'attribution du logement familial au conjoint ou au cohabitant légal victime d'actes de violence de son partenaire, et complétant l'article 410 du Code pénal (1693/1 à 7)	24
<i>Algemene bespreking</i>	24	<i>Discussion générale</i>	24
<i>Bespreking van de artikelen</i>	47	<i>Discussion des articles</i>	47
<i>Sprekers: Fred Erdman, Geert Bourgeois, Kristien Grauwels, Guy Hove, Claudine Drion, Bert Schoofs, Josy Arens, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid</i>		<i>Orateurs: Fred Erdman, Geert Bourgeois, Kristien Grauwels, Guy Hove, Claudine Drion, Bert Schoofs, Josy Arens, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de l'Emploi</i>	
BIJLAGE	49	ANNEXE	49
MEDEDELINGEN	49	COMMUNICATIONS	49
COMMISSIES	49	COMMISSIONS	49
VERSLAGEN	49	RAPPORTS	49
REGERING	49	GOUVERNEMENT	49
OPMERKINGEN BETREFFENDE EEN WETSVORSTEL	49	OBSERVATIONS CONCERNANT UNE PROPOSITION DE LOI	49
ARBITRAGEHOF	50	COUR D'ARBITRAGE	50
BEROEPEN TOT Vernietiging	50	RECOURS EN ANNULATION	50
VAST COMITE VAN TOEZICHT OP DE POLITIEDIENSTEN	50	COMITE PERMANENT DE CONTRÔLE DES SERVICES DE POLICE	50
Verslag	50	Rapport	50
VAST COMITE VAN TOEZICHT OP DE INLICHTINGENDIENSTEN	51	COMITE PERMANENT DE CONTRÔLE DES SERVICES DE RENSEIGNEMENT	51
Verslag	51	Rapport	51
JAARVERSLAGEN	51	RAPPORTS ANNUELS	51
HOGHE RAAD VOOR DE JUSTITIE	51	CONSEIL SUPERIEUR DE LA JUSTICE	51
"BRUXELLES FORMATION"	51	BRUXELLES FORMATION	51
ADVIEZEN	51	AVIS	51

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 16 OKTOBER 2002

10:00 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 16 OCTOBRE 2002

10:00 heures

De vergadering wordt geopend om 10.01 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 10.01 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présente lors de l'ouverture de la séance:
Laurette Onkelinx.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.
Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

**Berichten van verhindering
Excusés**

Roger Bouteuca, Corinne De Permentier, wegens ziekte / pour raison de santé;
Hugo Coveliers, Danny Pieters, met zending buitenslands / en mission à l'étranger.

Wetsontwerpen en voorstellen**Projets de loi et propositions**

Le **président**: Chers collègues, nous attendions la présence de Mme Neyts qui devait remplacer M. Michel, mais le gouvernement est représenté en la personne de Mme la vice-première ministre, Mme Onkelinx.

01 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, gedaan te Jeddah op 22 april 2001 (overgezonden door de Senaat) (1970/1 en 2)

01 Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le Royaume d'Arabie Saoudite concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Djeddah le 22 avril 2001 (transmis par le Sénat) (1970/1 et 2)

**Algemene bespreking
Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De heer Geert Versnick, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.
M. Geert Versnick, rapporteur, se réfère au rapport écrit.

Vraagt iemand het woord? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1970/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1970/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

02 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Regering van Burkina Faso inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 18 mei 2001 (overgezonden door de Senaat) (1980/1 en 2)

02 Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le Gouvernement du Burkina Faso concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 18 mai 2001 (transmis par le Sénat) (1980/1 et 2)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De heer Geert Versnick, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.
M. Geert Versnick, rapporteur, se réfère au rapport écrit.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1980/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1980/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

*De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

03 Wetsontwerp houdende instemming met het Avenant, gedaan te Madrid op 22 juni 2000, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Spanje tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en van het Protocol, ondertekend te Brussel op 14 juni 1995 (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (1981/1)

03 Projet de loi portant assentiment à l'Avenant, fait à Madrid le 22 juin 2000, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume d'Espagne tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion et la fraude fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et le Protocole, signés à Bruxelles le 14 juin 1995 (transmis par le Sénat) (sans rapport) (1981/1)

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (Nee)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (Non)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) (1981/1)
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) (1981/1)

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

*Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.*

*De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

04 Wetsontwerp houdende instemming met de Samenwerkingsovereenkomst in het kader van de Ruimtevaartactiviteiten tussen de Nationale Commissie voor Ruimteactiviteiten en de Federale diensten voor Wetenschappelijke, technische en culturele Aangelegenheden, ter uitvoering van de Verklaring van belangstelling betreffende de Samenwerking met betrekking tot Ruimtevaart die op 1 april 1997 door de Regeringen van het Koninkrijk België en van de Republiek Argentinië werd ondertekend, ondertekend te Luik op 3 oktober 1997 (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (1982/1)

04 Projet de loi portant assentiment à la Convention de coopération relative aux Activités spatiales entre la Commission nationale des Activités spatiales et les services fédéraux des Affaires scientifiques, techniques et culturelles, en exécution de la Déclaration d'intérêt relative à la Coopération spatiale signée le 1er avril 1997 par les Gouvernements du Royaume de Belgique et de

la République d'Argentine, signée à Liège le 3 octobre 1997 (transmis par le Sénat) (sans rapport) (1982/1)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1982/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1982/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

05 Voorstel van resolutie van de heren Ferdy Willems, Pieter De Crem en Jacques Lefevre, mevrouw Mirella Minne, de heren Patrick Moriau, Jef Valkeniers, Dirk Van der Maelen en Lode Vanoost betreffende het cultureel erfgoed van de Cypriotische stad Famagusta (1841/1 tot 5)
05 Proposition de résolution de MM. Ferdy Willems, Pieter De Crem et Jacques Lefevre, Mme Mirella Minne, MM. Patrick Moriau, Jef Valkeniers, Dirk Van der Maelen et Lode Vanoost relative au patrimoine culturel de la ville cyprïote de Famagouste (1841/1 à 5)

Bespreking
Discussion

De bespreking is geopend.
La discussion est ouverte.

05.01 **Leen Laenens**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, gelet op het geringe aantal aanwezigen en de afwezigheid van de indieners is het, mijns inziens, aangewezen te verwijzen naar het schriftelijk verslag. **05.01** **Leen Laenens**, rapporteur: Je me réfère au rapport écrit.

De **voorzitter**: Mevrouw Laenens, het aantal aanwezige leden heeft geen belang voor het mondeling verslag. Mocht dit wel het geval zijn, zou het aantal verwijzingen naar het schriftelijk verslag nog sterk moeten toenemen.

05.02 **Bert Schoofs** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, collega's, het Vlaams Blok – laat daarover geen misverstand bestaan – waardeert ten eerste de inspanningen van de indieners, in het bijzonder van de heer Willems die de grootste inbreng heeft gedaan om de resolutie inzake de bescherming van het cultureel erfgoed van **05.02** **Bert Schoofs** (VLAAMS BLOK): Le Vlaams Blok apprécie les efforts des auteurs de la résolution. Nous avons joué un rôle de pionnier dans cette affaire mais

Famagusta in te dienen en de problematiek op de politieke agenda te plaatsen.

Het Vlaams Blok betreurt echter het typische cordon sanitaire-franje dat aan dit voorstel van resolutie hangt. Al de zichzelf democratisch noemende partijen hebben het voorstel ingediend, terwijl het Vlaams Blok een van de voortrekkers is geweest om de problematiek van de bezetting van Noord-Cyprus te agenderen. Dat is een ander onderwerp, hoewel de beide samen in de commissie werden behandeld, met name het erfgoed van Famagusta en de bezetting van Noord-Cyprus.

Met uitzondering van de consideransen A en B heeft het Vlaams Blok geen problemen met dit voorstel van resolutie. Wij zien er geen graten in. Omwille van de consideransen A en B zal mijn fractie het voorstel echter niet goedkeuren. Considerans A vermeldt dat er een probleem is sui generis met betrekking tot Famagusta. Dat is volgens ons een te vage omschrijving. Noord-Cyprus wordt bezet door een regime dat alleszins van Turkije afhangt. Daarover is considerans A te vaag. Als gevolg hiervan is ook considerans B te vaag.

Daarin wordt gesteld dat het erfgoed van Famagusta bedreigd wordt. Inderdaad, maar door wie wordt het bedreigd? Met name door de Turkse bezettingsmacht! Zij heeft dus in feite weinig recht van spreken en weinig reden tot klagen terzake. Wanneer het cultureel erfgoed beschermd moet worden, dan moet dat in de eerste plaats gebeuren door de bezettingsmacht. De wapens van de bezettingsmacht worden echter wel gefinancierd, maar niet het cultureel erfgoed.

Daarom stellen wij dat die resolutie op de consideransen A en B te zwak is en daarom zullen wij er niet vóór stemmen. Zolang er geen terugtrekking is van de troepen uit Noord-Cyprus vanwege Turkije, zolang Turkije zijn verontschuldigen voor die bezetting ook niet heeft aangeboden en zolang – en dat is toch het belangrijkste – er geen duidelijkheid bestaat over het lot van die duizenden Grieks-Cyprioten die vermist zijn sinds 1974, wiens leven veel waardevoller is dan het inderdaad ontegensprekelijk ook van onschatbare waarde zijnde erfgoed van Famagusta, zolang zal het Vlaams Blok geen resolutie goedkeuren die niet elke keer krachtig die bezetting veroordeelt.

Mijnheer de voorzitter, om die reden zullen wij ons onthouden bij de stemming over dat voorstel van resolutie in plaats van het goed te keuren.

05.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, gezien de uiteenzetting van collega Schoofs, wil ik uit het rapport of het verslag van de Raad van Europa van 7 mei jongstleden alleen het volgende aanhalen. Daarin wordt vooral gesteld dat het noordelijk deel van Cyprus niet over de nodige financiële middelen, noch over de vereiste knowhow beschikt om dat erfgoed goed in stand te houden. Dat is een van de redenen waarom er internationaal opgetreden moet worden. Vandaar die resolutie.

05.04 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, nog een korte repliek. Ik heb het daarnet al gezegd, maar wil het voor alle duidelijkheid nog even herhalen. Er is geld genoeg en er zijn financiële middelen genoeg om die bezettingsmacht te financieren. Ik kan u trouwens de vakantiekaartjes laten zien die vanuit Noord-Cyprus naar Turkije worden opgestuurd. Daarop staat een tot de tanden gewapende Turkse soldaat met op de bergen achter hem geschreven “commando”. Wel, wanneer er daarvoor centen zijn, moeten er zeker centen zijn om

nous n'avons pu participer à l'élaboration de la résolution en raison du cordon sanitaire.

Nous souscrivons à cette résolution sauf en ce qui concerne les considérants A et B qui sont trop vagues. Tant que la Turquie ne se sera pas retirée du nord de Chypre, qu'elle n'aura pas présenté des excuses et qu'elle ne fournira pas plus d'informations sur les Chypriotes grecs portés disparus, nous continuerons à rejeter cette résolution. Les hommes sont plus importants à nos yeux que le patrimoine culturel.

05.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Le rapport du Conseil de l'Europe du 7 mai 2002 précise que la partie nord de Chypre ne dispose pas des moyens financiers nécessaires pour maintenir ce patrimoine en état. C'est la raison pour laquelle nous avons rédigé cette résolution.

05.04 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): L'occupant turc dispose de suffisamment de moyens pour financer la force d'occupation et donc aussi pour préserver ce patrimoine. Nous pouvons néanmoins offrir notre aide en proposant notre savoir-faire.

dat erfgoed te beschermen.

De knowhow is wat anders. Daarbij willen wij steeds behulpzaam zijn vanuit Europa. Maar de financiële middelen voor de wapens zijn toch wel een duidelijke schending van de internationale rechtsregels. Dan moet men ook maar het geld uittrekken voor het culturele erfgoed.

De **voorzitter**: De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1841/5)**
Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1841/5)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "voorstel van resolutie betreffende het cultureel erfgoed van Famagusta".

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de résolution relative au patrimoine culturel de Famagouste".

*Er werden geen amendementen ingediend of heringediend.
Aucun amendement n'a été déposé ou redéposé.*

De stemming over het voorstel van resolutie zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de résolution aura lieu ultérieurement.

06 Wetsontwerp houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen (1747/1 tot 5)
06 Projet de loi relatif à la mise en concordance des dispositions légales en vigueur avec la loi du 10 juillet 1996 portant abolition de la peine de mort et modifiant les peines criminelles (1747/1 à 5)

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

06.01 **Tony Van Parys**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

Mijnheer de voorzitter, kunnen wij de ontwerpen of althans dat deel van de agenda dat betrekking heeft op Justitie in afwezigheid van de minister van Justitie behandelen?

06.01 **Tony Van Parys**, rapporteur: Je renvoie au rapport écrit. Ne serait-il pas opportun que le ministre de la Justice assiste à l'examen des points de l'ordre du jour en rapport avec ses compétences?

De **voorzitter**: Ik weet dat de minister van Justitie is weerhouden, maar ik weet niet precies waar, mijnheer Van Parys.

06.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Il assiste au Conseil des ministres.

06.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Er is momenteel een Ministerraad.

06.03 **Tony Van Parys** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dat is nu toch niet zo belangrijk.

06.04 **Laurette Onkelinx**, ministre: Je le représente.

06.04 **Laurette Onkelinx**, ministre: Ik vertegenwoordig de minister van Justitie in deze plenaire vergadering.

06.05 **Paul Tant** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal daarop in de Conferentie van voorzitters nog terugkomen.

06.05 **Paul Tant** (CD&V): Le gouvernement a pris pour mauvaise habitude de tenir le Conseil des ministres le mercredi. ce qui

Ik stel echter vast dat de redering er een slechte gewoonte van maakt

om op woensdag Ministerraad te houden.

entrave le fonctionnement normal du Parlement.

De **voorzitter**: Ik ben het met u eens.

06.06 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dat is deze week zo. Dat zal volgende week zo zijn. Op die manier maakt men een normale werking van het Parlement onmogelijk, zeker wat de werking van de commissies betreft.

06.06 Paul Tant (CD&V): Le président doit intervenir auprès du gouvernement pour que cela ne se reproduise plus.

Mijnheer de voorzitter, u doet zelf voorstellen om die werking te verbeteren en de regering doet net het tegenovergestelde.

Ik zou het op prijs stellen mocht u erop aandringen dit niet te laten herhalen. U moet toch begrijpen, mijnheer de voorzitter, de klassieke dag voor de vergaderingen van de commissie voor de Justitie is woensdag. De Ministerraad komt op vrijdag bijeen.

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, ik deel uw mening, maar wij moeten de commissievergaderingen ook laten vlotten. Ik weet dat een plenaire vergadering op woensdagvoormiddag enigszins uitzonderlijk is. De gewoonte was destijds dat men op donderdagochtend kernkabinet had en op vrijdag Ministerraad of regeringsraad. Ik weet dat de premier deze week weerhouden is bij Tony Blair. Hij en andere collega's hebben ook verplichtingen in Libanon, waar in Beiroet de top van de Francophonie doorgaat.

Le **président**: Auparavant, le cabinet restreint se réunissait le jeudi soir et le Conseil des ministres le vendredi. Cette semaine, le premier ministre a des obligations à l'étranger et, la semaine prochaine, il est attendu au Sommet européen à Bruxelles. D'où, exceptionnellement, cette réunion du Conseil des ministres un jeudi soir.

Il doit se rendre au sommet de la francophonie à Beyrouth et au Royaume-Uni.

Volgende week is er de Europese top in Brussel. U hebt gelijk als het over een gewone week zou gaan. Het Parlement werkt reeds op maandag en heeft alleen nog dinsdag en woensdag voor de commissievergaderingen. Als er nog ministers ontbreken is het de vraag van de regering om de werklast in de Kamer uit de weg te ruimen. De liefde moet echter van beide kanten komen.

06.07 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, u hebt gelijk als u wijst op de reden waarom sommige ministers verhinderd zijn. Het gaat hier echter om de gewoonte die men dreigt te vestigen om de Ministerraad op woensdag te houden. Het gaat om deze week en de volgende. Ik vraag u om namens de Kamer uitdrukkelijk te laten weten dat wij het daar niet mee eens zijn.

06.07 Paul Tant (CD&V): La tenue du Conseil des ministres le jeudi soir menace de devenir une habitude.

06.08 Laurette Onkelinx, ministre: Cela se produit uniquement en cas de circonstances exceptionnelles telles que M. le président vient d'évoquer.

06.08 Minister **Laurette Onkelinx**: De voorzitter heeft op de uitzonderlijke omstandigheden gewezen.

06.09 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het probleem van de heer Van Parys blijft natuurlijk bestaan. Als er één materie is die ook politiek niet onbelangrijk is, dan is het wel het samenwerkingsakkoord dat vandaag aan de agenda staat. Als men daaromtrent beslissingen neemt, is het wel het minste dat men kan doen om te proberen om ook het Parlement te laten participeren.

06.09 Paul Tant (CD&V): Le problème de M. Van Parys n'est toujours pas résolu. Le ministre Verwiltghen ne doit-il pas assister à la discussion des projets qui le concernent?

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, u weet dat ik tot diegenen behoor die erop staan dat de bevoegde minister aanwezig is tenzij er verontschuldigende omstandigheden zijn. Ik weet nog heel goed dat toen ik de commissie voor de Buitenlandse Zaken in de Senaat voorzat ik niet begon als de minister niet aanwezig was, weliswaar na de gepaste afspraken.

Mijnheer Van Parys, kunt u voor dit wetsontwerp aanvaarden dat mevrouw Onkelinx de heer Verwilghen vervangt? Het is wel een belangrijk wetsontwerp, maar toch een geformaliseerde zaak. Ik vraag het liever eerst aangezien ik lezing moet geven van al de artikelen.

06.10 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik kan aannemen dat het wetsontwerp houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen op een dergelijke manier wordt afgewerkt maar dit geldt niet voor het wetsontwerp inzake het samenwerkingsakkoord voor Everberg, noch voor het wetsvoorstel-Verherstraeten in verband met de slachtofferzorg. De volledige agenda is gewijd aan justitie. Ik vraag mij af wanneer de minister van Justitie hier dan wel moet zijn.

Vorige week hebben we het begrotingsdebat gehad. We hebben het daar in grote mate over de criminaliteit gehad. We hebben de minister van Justitie niet gezien. De vraag is of de minister van Justitie nog wel functioneert.

06.10 Tony Van Parys (CD&V): Je n'insisterai pas en ce qui concerne l'harmonisation de la loi relative à l'abolition de la peine de mort. Mais en ce qui concerne la loi Everberg, j'estime vraiment que le ministre de la Justice ne peut être absent. S'il n'est pas présent quand l'ordre du jour comporte de nombreuses questions relatives à la justice, quand le sera-t-il? La semaine dernière, il a également brillé par son absence lors du débat sur la déclaration du gouvernement. Assume-t-il toujours bien sa fonction?

Le **président**: Je tire l'affaire au clair. M. Van Parys, rapporteur de ce projet, ne voit pas d'objection à ce que je le traite. Comme ce projet contient 128 articles et que la Constitution m'oblige à lire chacun d'eux, cela prendra un certain temps. Je vais donc traiter ce document-ci afin de permettre au ministre de la Justice, dont la présence semble être fort souhaitée par quelques membres de cette Chambre, de nous rejoindre.

De **voorzitter**: Ik vermoed dat de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp over de doodstraf wel enige tijd in beslag zal nemen. Dat geeft minister Verwilghen de kans naar deze plenaire zaal te komen.

De heer Van Parys verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
 Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
 La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1747/5)**
 Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1747/5)**

Het wetsontwerp telt 128 artikelen.
 Le projet de loi compte 128 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 128 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 128 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
 La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

07 Wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende het gesloten centrum voor voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd (1865/1 en 2)

07 **Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération entre l'Etat fédéral, la Communauté germanophone, la Communauté française et la Communauté flamande relatif au centre fermé pour le placement provisoire de mineurs ayant commis un fait qualifié infraction (1865/1 et 2)**

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Mevrouw Karine Lalieux, rapporteur, verwijst stilzwijgend naar haar schriftelijk verslag.

07.01 **Tony Van Parys** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw en mijnheer de minister, collega's, ik zal kort zijn. Ik geloof dat het belangrijk is dat wij naar aanleiding van de bespreking van het samenwerkingsakkoord met betrekking tot Everberg, de problematiek nog eens precies omschrijven. Het verwondert mij dat de meerderheid, of althans de meeste fracties daarvan, zo weinig geïnteresseerd zijn in deze discussie. Nochtans is dit een belangrijke maatschappelijke discussie, want het samenwerkingsakkoord heeft eigenlijk betrekking op een samenlevingsprobleem dat mensen bijzonder boeit, met name de problematiek van de jeugdcriminaliteit en de reactie op de jeugddelinquentie.

Om daaraan tegemoet te komen heeft deze meerderheid beslist de instelling van Everberg op te richten. In dit verband wordt vandaag een samenwerkingsakkoord voorgelegd tussen de federale overheid en de verschillende Gemeenschappen om Everberg te organiseren. Ik wil hier, op deze tribune, nog eens heel uitdrukkelijk stellen dat wij niet goed bezig zijn met de problematiek van de jeugdcriminaliteit. Wij doen niet wat de politiek eigenlijk zou moeten doen en wat de mensen van ons verwachten. Ik meen dat iedereen die de materie ondertussen kent, weet dat Everberg het probleem van de jeugddelinquentie en de jeugdcriminaliteit niet oplost. Het bewijs werd zeer duidelijk geleverd en de cijfers die de minister van Justitie bekend heeft gemaakt, bewijzen dit rondt: meer dan honderd jeugdige criminelen werden tot vandaag vrijgelaten sinds Everberg bestaat.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw en mijnheer de minister, collega's, u zult zich herinneren dat wij in dit Parlement heel verontwaardigd waren toen destijds één crimineel ten onrechte werd vrijgelaten. Nu zijn dat er meer dan 100 en stel ik de lethargie vast van dit Parlement ten aanzien van deze problematiek, getuige daarvan de lege banken, vooral bij de meerderheid. Honderd jeugdige criminelen zijn vrijgelaten sinds Everberg en dit laat ons blijkbaar koud.

Men kan de bedenking maken – als Everberg er toch moet zijn, als er toch een samenwerkingsakkoord moet zijn dat in 50 bijkomende plaatsen voorziet – zouden wij het dan niet zo kunnen organiseren dat er een soepele formule bestaat waarbij die 50 plaatsen beschikbaar zijn naar gelang van de behoeften. Ik bedoel, als op een bepaald ogenblik de Franstalige Gemeenschap door omstandigheden 40 plaatsen nodig heeft, zou ze daarover kunnen beschikken als er aan Nederlandstalige zijde op dat moment maar 10 plaatsen bezet zijn, of omgekeerd, als maar 5 plaatsen door de Franstalige Gemeenschap zijn ingenomen, laten wij dan de overige 45 door Nederlandstalige jonge criminelen innemen als de behoefte zich voordoet. Maar neen, er werd hier een heel stringente strikte regeling tot stand gebracht: 24 Nederlandstalige plaatsen, 24 Franstalige plaatsen en 2 bestemd voor jongeren uit de Duitse Gemeenschap. Zo gaat het echter niet in de criminaliteit. Als er bij voorbeeld in Antwerpen een golf van criminaliteit is, zoals we het

07.01 **Tony Van Parys** (CD&V): La discussion sur l'accord de coopération relatif au centre d'Everberg ne semble guère intéresser les membres de la majorité, bien qu'il s'agisse là d'un problème de société important. Everberg constitue en effet la réponse de la majorité au problème de la délinquance juvénile. Et cette réponse n'est pas satisfaisante. En effet, Everberg ne résout rien, comme nous avons pu le constater. Depuis la création de l'institution, plus d'une centaine de délinquants juvéniles ont déjà été relâchés alors qu'ils n'auraient pas dû l'être. La majorité se contente d'observer; elle reste impassible et s'abstient d'assister aux séances de la Chambre. Où est l'indignation?

S'il y a cinquante places à Everberg, pourquoi ne sont-elles pas mises à la disposition des Communautés française et flamande en fonction des besoins réels? Pourquoi cette scission artificielle en vertu de laquelle les Communautés française et néerlandaise disposent de 24 places chacune et la Communauté allemande de 2? C'est une approche de plus du problème dont on se dit que cela ne sert à rien mais que, comme cela fait bonne impression, on le fait quand même. La Communauté française utilise-t-elle effectivement ces 24 places?

Cet accord de coopération est un accord entre les autorités fédérales et les Communautés, une des conséquences du modèle de concertation défaillant. Tous les intéressés estiment que la répartition des compétences ne fonctionne pas dans la pratique. Les discussions avec la ministre

reeds hebben gekend, dan zouden wij moeten kunnen beschikken over de vrije plaatsen in Everberg, maar dat lukt blijkbaar niet.

Er wordt hier dus een samenwerkingsakkoord voorgelegd waar men een louter kunstmatige scheiding maakt tussen Nederlandstalige en Franstalige delinquenten, zonder enige soepelheid aan de dag te leggen in verhouding tot de behoeften.

Everberg lost het probleem dus niet op en meer nog, het samenwerkingsakkoord is helemaal niet geschreven naar de realiteit. Zoals reeds zo vaak in deze legislatuur zijn wij virtueel bezig met de problemen zoals zij zich aandienen.

Ik wil dus er dus voor pleiten – en ik heb met belangstelling vernomen dat ook de collega's van de SP.A daarvoor pleiten – die 50 plaatsen op een soepele manier toe te kennen. Dit zou dan misschien nog enige zin geven aan Everberg.

Wanneer u echter de tekst van het samenwerkingsakkoord leest, en meer bepaald artikel 4, kan dit eenvoudig niet omwille van de stringente bepalingen die daaromtrent in het samenwerkingsakkoord staan. We zijn het dus alweer eens over een aantal zaken maar in de wettelijke bepalingen en in de akkoorden – mijnheer de voorzitter, het spijt mij, de tekst is heel duidelijk – doen we volledig andere dingen dan degene die we zeggen.

We zeggen allemaal dat Everberg niks oplost en we doen Everberg. We zeggen dat er een jeugdsanctierecht moet komen en er komt geen jeugdsanctierecht. We zeggen dat, als die 50 plaatsen er zijn, ze in verhouding tot de realiteit moeten worden verdeeld en we doen dit niet. We zeggen artificieel 24-24.

Trouwens, ik wil concreet aan de minister van Justitie vragen of de Franstaligen nu die 24 plaatsen effectief en in de realiteit hebben opgenomen. In de commissie hebt u gezegd dat de Franstalige Gemeenschap dit stapsgewijze zou doen en dat het niet voor onmiddellijk zou zijn. De vraag die ik dus aan de minister van Justitie wil stellen is of de Franstalige gemeenschap nu effectief de 24 plaatsen heeft opgenomen. Kunnen deze 24 plaatsen nu ingenomen worden door de Franstalige Gemeenschap? Ik hoop, mijnheer de minister dat ik daarop een antwoord krijg in de repliek.

Ik kom tot een tweede overweging. De meerderheid zal het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de Gemeenschappen in verband met de problematiek van de jeugdcriminaliteit goedkeuren terwijl iedereen overal zegt dat het overlegmodel tussen de federale overheid en de Gemeenschappen faalt, dat die bevoegdheidsplitsing tussen de federale overheid en de Gemeenschappen een onbehoorlijke regeling is.

In de discussies met mevrouw Maréchal hebben wij bijzonder duidelijk het bewijs gekregen. Daaruit bleek zo duidelijk dat de cultuur tussen Vlaanderen en Wallonië hieromtrent totaal verschillend is, dat men een totaal andere opvatting heeft over de aanpak van de jeugdcriminaliteit in Wallonië ten opzichte van Vlaanderen. In Wallonië houdt men aan de idee van de jeugdbescherming. In Vlaanderen wordt gezegd dat wanneer er effectief criminaliteit is er inderdaad repressief moet worden opgetreden.

Het verschil in opvatting is erg duidelijk en geeft aanleiding tot grote tegenstrijdigheid in de manier van optreden.

Maréchal mettent en évidence les mentalités très différentes en Wallonie et en Flandre, protection versus répression. La nécessité de blocs de compétences homogènes est évidente, mais le gouvernement n'entreprend rien.

Men zou kunnen uitgaan van een overlegmodel al gaf dat in elke concrete situatie aanleiding tot problemen. Ik moet de waslijst van incidenten met mevrouw Maréchal wellicht niet opsommen.

Wij zijn weer bezig met het overlegmodel, hoewel wij weten dat het niet functioneert en dat wij op die manier geen oplossingen vinden voor de maatschappelijke problemen, in dit geval de problemen met betrekking tot de jeugdcriminaliteit.

Mijnheer de minister, in de commissie voor de Justitie werd vorige maandag, naar aanleiding van een vraag van mevrouw Moerman van de VLD-fractie, nogmaals aangetoond dat wij met dit model geen oplossing vinden en dat, zoals mevrouw Moermans zei, er behoefte bestaat aan homogene bevoegdheidspakketten. Dat werd bevestigd en iedereen is het erover eens, maar toch doen wij het niet. Integendeel, wij beginnen weer met een samenwerkingsakkoord op basis van het overlegmodel dat niet functioneert.

07.02 Fred Erdman (SP.A): Mijnheer de Van Parys, ik geef u geen ongelijk als u zegt dat er met betrekking tot deze materie problemen rijzen omtrent het overlegmodel.

Eenieder weet dat destijds, naar aanleiding van de Grondwetsherziening, langs beide kanten opties werden genomen die niet noodzakelijk positieve resultaten opleverden.

Wat wil u vandaag echter doen? Wij zijn gebonden aan de Grondwet. Ongeacht eventuele kritieken of benaderingen ten opzichte van het overlegmodel, moet dat overlegmodel toch worden vastgelegd.

U herinnert zich wellicht dat ik in de commissie de minister verzocht om op basis van het samenwerkingsakkoord de begeleidingscommissies en zij die advies moesten uitbrengen zo spoedig mogelijk aan het werk te zetten. De minister ging hiermee akkoord, opdat de evaluatie van de samenwerking stelselmatig kon worden opgevolgd en aan het Parlement kon worden voorgelegd.

Dit is de laatste kans indien men daadwerkelijk binnen het kader van dat overlegmodel – dat op dit ogenblik grondwettelijk is gebetonneerd – resultaten wil boeken.

Ik maak van de interruptie gebruik om even terug te komen op hetgeen u zojuist hebt gezegd over het gebruikmaken van de beschikbare plaatsen. Wij zijn als partij voorstander van een zo soepel mogelijke regeling. Ik weet wel dat artikel 4 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat er een opsplitsing is, maar er is ook in de mogelijkheid voorzien om daarvan af te wijken. Als u de letter van die termen neemt, zult u zeggen dat die eventuele afwijking plaats per plaats moet worden besproken, maar ik meen dat in deze kwestie ook de gemeenschapsministers hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Binnen het kader van een globale evaluatie kan ook een globaal akkoord van afwijking worden vastgelegd die toelaat aan alle jeugdrechters in België – op welk moment ook – gebruik te maken van Everberg als het noodzakelijk is.

07.03 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de voorzitter van de commissie voor de Justitie, ik hoor nu al zoveel keren het woord evaluatie vallen. Wij moeten de zaak evalueren en we zullen dan zien wat we moeten doen. Politiek is het niet langer houdbaar dat wij telkens opnieuw worden geconfronteerd met zaken die de mensen niet aanvaarden, met name het vrijlaten van jonge mensen die criminele feiten hebben apleeald. Dit is politiek niet langer houdbaar. zeker niet

07.02 Fred Erdman (SP.A): Le modèle de concertation pose certes des problèmes mais il est défini par la Constitution. Je demande instamment et depuis longtemps que les commissions de suivi se mettent rapidement au travail, ce que le ministre m'a d'ailleurs promis. La collaboration doit faire l'objet d'une évaluation permanente.

Notre parti préconise une certaine souplesse dans l'attribution des places disponibles et demande à cet effet qu'il soit dérogé à l'article 4 qui arrête la répartition de ces places. Les ministres des Communautés doivent assumer leur responsabilité et signer un accord général autorisant cette dérogation, afin que tous les juges de la jeunesse puissent occuper les places disponibles à Everberg.

07.03 Tony Van Parys (CD&V): Il s'agit là de beaux discours mais il n'empêche que la Flandre ne peut accepter que des jeunes délinquants soient libérés sans autre raison qu'un manque de place. Il existe toutefois une

in Vlaanderen. Dit kan niet meer en wij moeten onze politieke verantwoordelijkheid nemen.

Ik zal u zeggen wat op korte termijn mogelijk is en wat er op middellange termijn moet gebeuren, om het woord lange termijn niet uit te spreken.

Op korte termijn is er een oplossing voor dit probleem. Dat is het jeugdsanctierecht. Dit lost het probleem op omdat volgens het voorontwerp van wet inzake het jeugdsanctierecht de federale overheid de capaciteit bepaalt.

Wij zijn dan niet meer afhankelijk van de Gemeenschappen voor de capaciteit van deze gesloten instellingen of jeugdgevangenissen, noemt u het zoals u het wil. Dit staat met zoveel woorden letterlijk in het ontwerp van de minister van Justitie, waarover dus een meerderheid in dit Parlement bestaat. We hebben dus een meerderheid, we kunnen het op korte termijn oplossen met het jeugdsanctierecht en we doen het niet. We gaan dus gewoon verder met dit overlegmodel dat niet functioneert. Ik wil, als u dat wenst, nog eens de hele rij incidenten met mevrouw Maréchal opsommen om u aan te tonen dat het niet gaat, ofwel dat ze het niet begrijpt, ofwel dat ze het niet inziet, ofwel dat ze een andere opvatting heeft, ofwel dat we niet kunnen overeenkomen.

07.04 Fred Erdman (SP.A): Dat geldt niet alleen voor mevrouw Maréchal. Ik verwijs ook naar de evolutie die mevrouw Vogels heeft meegemaakt. Ten eerste, ik heb geen plaatsen nodig, ik heb er genoeg. Ten tweede, ik stel vast dat ik er te weinig heb, ik zal in Ruislede wel enkele kamers sluiten. Ten derde, er zijn inderdaad plaatsen in Everberg, ik neem die op. Ten vierde, hebt u plaatsen te veel in Everberg vrij? Ik neem ze allemaal. Van consequentie gesproken! Ook zeggen dat er in Vlaanderen geen problemen waren, is een rechtlijnige benadering.

07.05 Tony Van Parys (CD&V): Ik ben het volledig met u eens, voorzitter. Mevrouw Vogels heeft inderdaad in deze materie waarschijnlijk alle stellingen ingenomen die men in deze materie kan innemen, van de meest extreme tot de meest restrictieve. Dat illustreert dus nog eens hoe belangrijk het is om, ook vanuit Vlaanderen, aan dit probleem een einde te stellen en het jeugdsanctierecht lost het probleem op. Ik nodig u nog eens uit – de meerderheid in dit Parlement, een meerderheid in dit Parlement – om terzake de verantwoordelijkheid te nemen. U vraagt wat de oplossing is. Welnu, de minister van Justitie heeft de oplossing voorbereid. Ge kunt ermee beginnen als ge het wenst. We zullen er trouwens op terugkomen op het ogenblik dat we een nieuw aanknopingspunt vinden in uw wetsvoorstel waarvoor de hoogdringendheid is gevraagd en die wij, met veel enthousiasme trouwens, mee hebben goedgekeurd. Dit wat de korte termijn betreft, voorzitter. We kunnen dus het jeugdsanctierecht nog in deze legislatuur goedkeuren, we hebben daarvoor een meerderheid. Er is geen enkel probleem.

Ten tweede, ik kom tot het structurele probleem. Hoe lang gaan we nog wachten? Elke fractie in dit Parlement, hoe lang gaan we wachten om ons te engageren en in het kader van de vorming van een volgende regering of een volgende meerderheid te zeggen: niemand van ons stapt in een regering vóór die homogene bevoegdheidspakketten genegotieerd en onderhandeld zijn? Dit kunnen wij toch wel doen als engagement. Elke fractie kan dit voor zichzelf doen. Ik heb niet de indruk dat men op dit ogenblik zo ver is. Iedereen die op de een of andere manier actief tussen de mensen met politiek bezia is. wordt in

solution à court terme, à savoir le droit sanctionnel des jeunes. En effet, les autorités fédérales déterminent dans ce cas la capacité. Or, ce n'est pas cette option qui est choisie. Je suis en mesure de citer une kyrielle d'incidents avec Mme Maréchal.

07.04 Fred Erdman (SP.A): Il ne s'agit pas seulement de la ministre Maréchal. En Flandre aussi, les problèmes étaient nombreux, en raison surtout de l'approche pas toujours claire de la ministre Vogels.

07.05 Tony Van Parys (CD&V): Vous avez raison, il y avait des problèmes partout dans le pays et il faut les résoudre d'urgence par le biais du droit sanctionnel de la jeunesse. En Flandre, il existe pour cela une majorité de rechange. Si la fidélité au gouvernement arc-en-ciel s'avère primer, c'est qu'il s'agit une de fois de plus d'un débat purement virtuel.

A moyen terme, quiconque qui se préoccupe de la délinquance juvénile doit s'engager à ne pas entrer dans un gouvernement qui n'aurait pas à son programme les compétences homogènes. Notre parti a pris cet engagement. A terme, cela doit conduire à la défédéralisation de la justice.

La situation actuelle apporte de l'eau au moulin de l'extrême droite. Cette majorité ne recherche pas une solution à court ou à moyen terme. Elle en supportera les

de grote steden dagelijks geconfronteerd met deze problematiek, dag in dag uit. Gaan wij vandaag het engagement aan dat dit bij een volgende regeringsvorming moet gerealiseerd en afgesproken worden en dat zonder dat er geen regering kan totstandkomen? Dit is de uitdaging waarmee wij politici, wij allemaal, van de eerste tot de laatste, op dit moment geconfronteerd worden in Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Dan hebben we Vogels niet meer nodig, dan hebben we Maréchal niet meer nodig, dan kunnen we het regelen op een behoorlijke manier en zullen we eindelijk een oplossing kunnen aanreiken. Ik daag u uit om dit standpunt in uw fractie in te nemen. Wij hebben althans, naar aanleiding van het veiligheidsplan dat we hebben voorgesteld, dit engagement genomen. Wij komen niet in een regering wanneer er geen minimale regeling is totstandgekomen inzake homogene bevoegdheidspakketten – in een verdere fase de defederalisering van Justitie – omdat het nu zonder meer duidelijk is dat je deze problemen anders niet oplost.

Dat is geen fetisj. Het is de enige mogelijkheid om deze maatschappelijke problemen op te lossen. Binnen de huidige grondwettelijke context kan het jeugdsanctierecht een oplossing zijn maar de meerderheid wil het niet en blokkeert zichzelf. Dat is de realiteit. Homogene bevoegdheidspakketten is de andere oplossing. Hoelang is de meerderheid nog bereid week na week met zware criminele feiten geconfronteerd te worden waarop geen reactie mogelijk is en een protestreactie van de burgers uitlokt. Dat is de realiteit! En dan maar klagen over de verrechtsing van de politiek in Vlaanderen! Dat is de ongelooflijke situatie waarmee de meerderheid ons confronteert. Uw wenst het jeugdsanctierecht niet en wenst geen oplossing ten gronde. Ten aanzien van dit maatschappelijk probleem is dit is een onverantwoordelijke houding.

Ik kom terug op het jeugdsanctierecht. Mijnheer de minister, u beschikt over een meerderheid in de Kamer. U laat de kans onbenut om van deze wisselmeerderheid gebruik te maken. In de commissie hebt u uitdrukkelijk verklaard dat u de loyaliteit ten opzichte van de meerderheid verkiest boven de oplossing via een wisselmeerderheid die in het Parlement voor het jeugdsanctierecht bestaat. Uw loyaliteit betekent dat u kiest voor de situatie waarbij de zaak niet wordt opgelost met de mogelijkheid die u zelf hebt gecreëerd om het probleem op te lossen. Het resultaat is een virtueel debat, buiten en boven de realiteit. We hebben een debat gevoerd dat het probleem niet oplost, ondanks de bereidheid bij velen om wel tot een oplossing te komen. De huidige meerderheid wil dit niet, noch op korte, noch op lange termijn. U zult hiervan de gevolgen dragen. Over deze materie zijn grote uitspraken gedaan. "Als het jeugdsanctierecht er niet komt, weet ik niet wat de VLD nog in de regering zit te doen" zijn de woorden van de minister van Justitie. De CD&V vraagt zich inderdaad af wat de VLD in de regering zit te doen. Geen enkel essentieel punt van de grote projecten inzake de veiligheidsproblematiek bij het aantreden van deze regering is gerealiseerd. Bij gebrek aan enig resultaat heeft de eerste minister beslist de veiligheidsproblematiek van de politieke agenda af te voeren. Dit zal de balans zijn die aan de bevolking zal worden voorgelegd. Ze zal bijzonder pover zijn. Deze meerderheid maar vooral de VLD zal afgerekend worden op veiligheid. De afrekening zal vernietigend zijn!

07.06 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ...

De **voorzitter**: Mijnheer Schoofs, na u zal ik de heer Arens op de sprekerslijst zetten, vervolgens de heer Bourgeois, en mevrouw Herzet op het einde laten spreken. Zo kan ik de talen wat alterneren.

Mijnheer Schoofs, u hebt het woord. Verontschuldigd mij voor de onderbreking.

conséquences électorales. Que fait encore le VLD dans un gouvernement qui ne réalise rien dans le domaine de la sécurité? Le premier ministre souhaite même définitivement enterrer ce sujet. Le bilan de la politique mise en œuvre est très pauvre et le résultat final sera évidemment accablant.

07.07 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal nog korter zijn dan collega Van Parys. Voor het Vlaams Blok kan het voorstel van samenwerkingsakkoord gerust verworpen worden, want wij vragen ons af waarover er zal worden samengewerkt. Zoals collega Van Parys al zei, is het jeugdsanctierecht niet voor morgen. Er is geen wil bij de meerderheid om dat probleem dringend op te lossen.

De oprichting van een jeugdgevangenis – zogezegd – in Everberg, is een schaamlapje gebleken. Dat is tot op heden alleen maar symbool geweest van een falend beleid. Jongeren die er thuishoren blijven vrij rondlopen en jongeren die erin terechtkomen, lopen weg.

Totdat er een degelijk jeugdsanctierecht op poten gezet wordt en totdat er voldoende inrichtingen ingericht zijn, kan er geen sprake zijn van een samenwerkingsakkoord. Integendeel, wij denken dat Justitie beter gesplitst zou worden, anders blijven wij virtueel werken en blijven wij luchtfietsen, want dat is wat er met dat samenwerkingsakkoord in feite is bedoeld. Op zichzelf is luchtfietsen saai op het federale niveau. Dat ondervindt de minister van Justitie wel degelijk, omdat men aan Franstalige kant niet wil meewerken. Met twee zou het misschien iets gezelliger zijn, namelijk aan Vlaamse kant, waar de politieke wil wel bestaat, en samen met het federale niveau. Dan is het al fijn, met twee luchtfietsen. Met z'n drieën luchtfietsen zou inderdaad zeer plezierig zijn: op het Vlaamse niveau, het Franstalige niveau en het federale niveau, maar wij zien dat het niet werkt. Luchtfietsen is een sport waarmee politici zich niet hoeven bezig te houden.

De Vlaamse Gemeenschap heeft blijkbaar ook al geen vertrouwen meer in de federale Justitie.

Mijnheer de minister, er komt geen jeugdsanctierecht. Voor ons is de boodschap dus zeer duidelijk, kort en krachtig: splits, in godsnaam, Justitie zo vlug mogelijk.

07.08 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, madame la ministre, monsieur le ministre, chers collègues, comment évoquer l'accord de coopération sans mentionner la loi du 1er mars 2002 qui a permis la création du centre fermé d'Everberg?

Outre le fait qu'elle ait été votée dans la précipitation, cette loi du 1er mars 2002 cultive l'ambiguïté. Elle est intrinsèquement dépourvue de vision éducative en dénaturant la philosophie de la loi de 1965 sur la protection de la jeunesse et bouleverse la répartition traditionnelle des compétences entre l'Etat fédéral et les composantes fédérées.

La loi du 1er mars 2002 souffre d'ambiguïté inévitablement quant au statut de l'institution qu'elle autorise et à la nature exacte des mesures qu'elle prévoit. S'agit-il d'une nouvelle mesure rendue possible à l'égard des mineurs ayant commis un fait qualifié d'infraction? Ou sommes-nous en présence de mesures de sécurité publique qui créent un régime d'exception temporaire pour des mineurs ayant commis des infractions graves?

Le Conseil d'Etat rappelle, je cite "qu'il appartient au législateur d'opérer un choix clair quant à la nature exacte de la mesure". Selon le ministre de la Justice, le critère de la finalité des mesures envisagées détermine tantôt la compétence de l'Etat fédéral quand il s'agit de la protection de l'ordre public et de la sécurité, tantôt les communautés quand il s'agit de mettre en œuvre la dimension éducative de la protection de la

07.07 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Il est évident qu'il vaut mieux résilier l'accord de coopération. Le droit sanctionnel applicable aux mineurs ne sera pas pour demain, vu le manque de détermination au sein de la majorité et la résistance francophone. Everberg tend à devenir le symbole d'une politique défailante. Notre message est clair: scindez la Justice au plus vite, sinon on en restera pour toujours au stade des rêves.

07.08 Joseph Arens (cdH): De wet van 1 maart 2002 houdt de dubbelzinnigheid in stand, zowel inzake het statuut van de instelling als inzake de maatregelen waarin ze voorziet, en zij vertekent de filosofie van de wet van 1965 op de jeugdbescherming. Gaat het om maatregelen van openbare veiligheid?

De Raad van State herinnert eraan dat het de wetgever toekomt een duidelijke keuze te maken over de precieze aard van de maatregel. Volgens de minister van Justitie is de federale Staat bevoegd wanneer het om de openbare orde gaat en zijn de Gemeenschappen bevoegd wanneer het om het opvoedend aspect van de jeugdbescherming gaat. Dat onderscheid is in dit geval echter niet duidelijk. Hoe kan het opsluiten van jongeren zonder enig opvoedend perspectief een

jeunesse. Dans la foulée, on ne voit pas clairement quelle mesure a une portée éducative et quelle autre s'oriente plutôt vers l'impératif de sécurité publique.

En quoi enfermer des jeunes pour une durée limitée sans projet pédagogique véritable constitue-t-il une compétence partagée?

Le ministre de la Justice tente de nous démontrer que l'ouverture du centre fédéral fermé reste dans le cadre de la protection de la jeunesse et que l'autorité fédérale est restreinte par l'action des communautés dans le domaine de l'apport pédagogique. Il faut bien reconnaître qu'il ne s'agit que d'un leurre.

L'enfermement de jeunes délinquants, quelle que soit la gravité des infractions commises par ceux-ci, relève bien d'une mesure d'exception par rapport au droit commun de la protection de la jeunesse. Le véritable débat est ainsi posé: Y a-t-il une dimension éducative à l'enfermement des mineurs? Peut-on, si ce n'est modifier l'âge de la majorité pénale, soustraire les mineurs à un droit adapté à leur âge? Comment un tel droit se concilie-t-il avec la déclaration des droits de l'enfant et les autres conventions internationales applicables en la matière?

Or, n'a-t-on pas voté la suppression de l'article 53 de la loi du 8 avril 1965 qui permettait l'enfermement des mineurs au sein d'institutions non spécialisées à la suite, précisément, de la condamnation de la Belgique par la Cour européenne des droits de l'homme?

Notre groupe ne se laisse pourtant pas tenter par l'angélisme politique, comme c'est le cas pour d'autres groupes politiques. La délinquance juvénile n'est pas une problématique dualiste: d'un côté, les défenseurs de la sécurité publique et de l'ordre; de l'autre côté, les partisans d'un système de protection de la jeunesse qui n'a cure d'un débat sur la sécurité. Au contraire, protéger la société ne peut se faire que si l'on accepte d'éduquer ou rééduquer une certaine jeunesse qui commet des délits qualifiés d'infractions. Faire le choix d'un enfermement des jeunes sans projet éducatif réel n'est qu'une manière d'éviter le problème. Pour notre groupe, le maintien du projet éducatif doit rester la priorité première.

Par ailleurs, la loi du 1er mars 2002 a ouvert une brèche dangereuse dans la cohérence du système protectionnel de la jeunesse. Faire dépendre l'étendue des compétences des communautés de l'évolution du concept extensible de la protection de la jeunesse peut avoir des conséquences regrettables en termes de répartition de compétences. Sur le plan strict de la répartition des compétences, une loi ordinaire a-t-elle vocation de vider de sa substance la compétence attribuée à des entités fédérées?

Si l'objectif du gouvernement était de permettre l'instauration d'un régime d'enfermement particulier des mineurs, il aurait dû recourir à une législation ordinaire particulière.

Plus grave encore est la remise en cause de la dynamique de déjudiciarisation de la protection de la jeunesse entreprise dès 1980. En instaurant de nouvelles formes de prise en charge de mineurs sans vision éducative certaine, ne s'agit-il pas de permettre au pouvoir judiciaire de reprendre sous son contrôle la problématique des délinquants mineurs?

Enfin, la problématique de la délinquance juvénile appelle une mobilisation de moyens suffisants: garantir un suivi plus individualisé

g gedeelde bevoegdheid zijn?

De minister probeert aan te tonen dat de federale bevoegdheid wordt beperkt door het optreden van de Gemeenschappen wat het opvoedend aspect betreft. Dat is maar schijn. De opsluiting van minderjarigen is immers een uitzonderingsmaatregel op het gemeen recht inzake jeugdbescherming. Hoe valt dat te rijmen met de internationale overeenkomsten in dit verband? Onze fractie gelooft niet in sprookjes, zoals sommige andere partijen. Het debat wordt niet gepolariseerd tussen voorstanders van veiligheid enerzijds en voorstanders van jeugdbescherming die niets om veiligheid zouden geven anderzijds. De maatschappij kan enkel worden beschermd als men bereid is bepaalde delinquenten jongeren op te voeden of herop te voeden.

Luidens de wet van 1 maart 2002 is de omvang van de bevoegdheden van de Gemeenschappen afhankelijk van de rekbare notie van jeugdbescherming, met betreurenswaardige gevolgen voor de verdeling van de bevoegdheden. De wil om de jeugdbescherming uit de gerechtelijke sfeer te halen, wat vanaf 1980 duidelijk werd, wordt nu opnieuw ter discussie gesteld. De problematiek van de jeugdcriminaliteit vereist voldoende follow-up. Het samenwerkingsakkoord is maar een omweg die sommigen gebruiken om een geleidelijke omvorming van ons systeem van jeugdbescherming aan te vatten.

des mineurs délinquants en assurant une réelle augmentation des cadres et des effectifs des tribunaux de la jeunesse, organiser une meilleure gestion des places en IPPJ par les communautés, renforcer les services de l'aide à la jeunesse et les services de la protection judiciaire.

Lorsque l'on a ainsi fait le constat de la loi du 1er mars 2002, il ne faut pas s'étonner que l'accord de coopération ainsi conclu fasse figure de coquille vide.

Qu'on se le dise, l'accord de coopération qui nous est soumis n'est ni plus ni moins qu'un alibi pour certains d'amorcer par des voies détournées une lente, mais certaine transformation de notre système de protection de la jeunesse et ce, en accord parfait avec le pôle de gauche qui se constitue actuellement.

Aujourd'hui, on ne voit pas ce que constitue l'apport pédagogique des communautés en l'absence d'un réel débat sur le contenu d'un tel apport. On ne voit pas non plus l'imbrication réelle du dispositif d'Everberg au sein du système de protection de la jeunesse.

07.09 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het valt op dat dit debat heel weinig gaat over het eigenlijke samenwerkingsakkoord. Ik meen dat dit inderdaad terecht is. Het echte debat is natuurlijk een ander debat. Het echte debat is er een over het jeugdsanctierecht. Wat opvalt, is dat deze meerderheid blind verder vliegt, deze meerderheid gaat verder op automatische piloot. Ze doet alsof er geen problemen zijn.

In het licht daarvan, collega's, is de discussie die het begrotingsdebat gedomineerd heeft – althans in de perceptie van de pers – eigenlijk hallucinant. Het gaat hier over het debat dat aangezwengeld werd of liever geprovoceerd werd door de premier. Mijnheer de minister, dames en heren van de meerderheid, denk maar niet dat de bevolking enig geloof hecht aan de boodschap dat de criminaliteit gedaald zou zijn. De bevolking heeft de perceptie van draaideurcriminelen, van jeugdige criminelen die telkens opnieuw overvallen plegen, telkens opnieuw opgepakt worden en telkens opnieuw vrijgelaten worden. Dit is wat blijft bij de bevolking: gevaarlijke jeugdbendes die tot 60 gewapende overvallen plegen, die opgepakt worden en onmiddellijk weer vrijgelaten worden. De verontrustende evolutie op dat vlak dringt niet door tot deze meerderheid en dat vind ik bijzonder erg.

Men gaat voort met het jeugdbeschermingsrecht uit de jaren zestig waarvan iedereen die op een ernstige wijze met de problematiek bezig is, zegt dat het achterhaald is. Het is niet meer aangepast. Het is niet zo dat de jeugd in een aantal omstandigheden niet beschermd moet worden, maar er is nu eenmaal een maatschappelijke evolutie. Deze meerderheid biedt hier geen antwoord op. Zo ontstaat er een enorme kloof tussen wat deze politieke meerderheid doet – de meerderheid zegt soms iets anders, want ik hoor op het terrein soms heel andere woorden en de daden zijn echter enorm ver verwijderd van de woorden – en de Vlaamse opinie.

Het valt bijzonder goed op als je deelneemt aan debatten, als je voordrachten houdt, als je bij mensen op het terrein komt, dat de mensen heel goed weten dat het debat dat gevoerd werd niet het echte debat is. Het gaat hier over de pogingen om de verantwoordelijkheden door te schuiven naar mevrouw Maréchal, die haar verplichtingen niet nakwam, die niet zorgde voor een voldoende aantal plaatsen in Everberg. Het echte debat is er natuurlijk één over een ontbreken van

07.09 Geert Bourgeois (VU&ID): Etonnament, ce débat ne traite guère de l'accord de coopération proprement dit. A juste titre d'ailleurs car il s'agit en fait du droit sanctionnel des jeunes, une matière dans laquelle la majorité navigue en pilote automatique.

La population ne croit pas le premier ministre lorsqu'il déclare que la criminalité baisse et que la sécurité n'est plus un thème prioritaire. Le système de la "porte tambour", grâce auquel les délinquants juvéniles recouvrent toujours la liberté, est maintenu. Mais la majorité ne s'en rend pas compte. Elle s'en tient au paradigme de la protection des années soixante et ne propose aucune réponse à l'évolution sociale.

Le véritable débat porte sur l'absence d'un droit sanctionnel de la jeunesse – ou d'un droit de la jeunesse – équilibré et de moyens suffisants. Cette situation a été mise en évidence lors de la tumultueuse "semaine Everberg", lorsque le premier ministre s'est approprié le dossier.

Il est en outre inquiétant que le premier ministre s'immisce de plus en plus souvent dans les dossiers qui sont de la compétence du ministre de la Justice. Il ne revient en effet pas au premier ministre –

een evenwichtig jeugdsanctierecht en het ontbreken van voldoende middelen. Ik denk dat de VLD dat ook zeer goed beseft tijdens die incidentrijke week in verband met Everberg.

Ik kan het toch niet nalaten, mijnheer de minister, te zeggen dat de veiligheidsadviseur van de premier meer en meer op het terrein van de minister van Justitie komt. Ik hoor niet zo graag dat de veiligheidsadviseur van de premier zegt dat zij de opdracht hebben gegeven om die jonge criminelen opnieuw te vatten. Ik hoor niet graag dat de veiligheidsadviseur van de eerste minister zegt dat zij de opdracht hebben gegeven aan de parketten om een prioritaire vervolgingsbeleid te gaan voeren rond familieverlating. Ik denk dat het tijd wordt dat de puntjes op de i gezet worden en dat de premier moet terugtreden uit een terrein dat niet het zijne is en dat u toekomt.

In ons rechtstatelijk geheel is het niet zo dat dit aan de premier toekomt, laat staan dat het aan zijn veiligheidsadviseur toekomt. Het viel op dat de hele VLD voor de camera's kwam om het tijt te doen keren. We zagen de premier en zijn veiligheidsadviseur, de fractieleider van de VLD in de Kamer en de voorzitter van de VLD verschijnen waarna tot slot de minister van Justitie zijn zeg kwam doen. Men weet heel goed dat dit de mensen beroert en dat het leeft bij het publiek. Alle veiligheidsplannen en cijfers over criminaliteit – ik hoop met u dat ze dalen – zullen niet wegnemen wat leeft bij de bevolking, namelijk dat er op dit terrein geen aangepaste wetgeving is en dat er niet in voldoende middelen is voorzien. Dat is de grote kloof tussen wat deze meerderheid doet en wat het publiek ervaart en denkt. Collega's, als ik deelneem aan debatten moet ik constateren dat er ook een kloof is tussen wat de Vlaamse meerderheidspartijen hier doen en wat zij zeggen als zij aan debatten deelnemen.

Mevrouw Talhaoui, ik merk dat zelfs bij Agalev. Mevrouw Vogels pleit voor een aangepast jeugdsanctierecht terwijl Agalev op federaal vlak net het omgekeerde doet en zelfs met enig genoegen zegt dat het voorontwerp-Maes vervallen is. Ik zie minister Vogels op Vlaams vlak nu ook een bocht van 180 graden maken en pleiten voor zo'n recht. Ik hoor dat de VLD, Agalev en de SP.A in debatten met het publiek stellen dat het tijd wordt dat er een evenwichtig nieuw jeugdrecht of jeugdsanctierecht komt op basis van de tekst-Maes. Hier maken zij dit echter niet hard. Collega's, er rest dus slechts één conclusie. Ofwel drukt deze meerderheid – en aan Vlaamse kant is er hier een overgrote meerderheid – haar wil door, ofwel moeten wij hieruit de conclusie trekken. Dat is niet de conclusie van de heer Coveliers die zegt dat we moeten herfederaliseren. Het sanctierecht is trouwens een federale bevoegdheid. Het doet mij genoegen dat ook voormalige ministers van Justitie tot dezelfde conclusie komen als ik, namelijk dat de enige oplossing erin bestaat de Gemeenschappen de volheid van bevoegdheid te geven. Wij moeten deze problematiek toekennen aan de Gemeenschappen en dus defederaliseren zodat er tenminste in Vlaanderen een evenwichtig, afdoend, humaan en efficiënt jeugdsanctierecht kan totstandkomen. Men moet dan natuurlijk tegelijkertijd ook investeren in de nodige middelen.

Le président: Chers collègues, comme je l'avais craint, Mme Herzet n'est pas encore arrivée. Je l'ai fait appeler mais les choses sont ce qu'elles sont... Oui, monsieur le ministre, vous avez la parole. Vous savez que la Constitution vous en donne l'immense droit, à n'importe quel moment.

07.10 Minister **Marc Verwilghen:** Mijnheer de voorzitter, het werd bij herhaling gezegd dat op de agenda van vandaag het samenwerkingsakkoord met betrekking tot de voorlopige plaatsing van minderjarigen staat. Het staat ook in grote letters vermeld op de

en effet pas au premier ministre – et en aucun cas à son conseiller de sécurité – d'ordonner l'arrestation de mineurs ou de définir les priorités des parquets.

Lors des débats, quand ils ont été confrontés à l'opinion publique, Agalev, le VLD et le SP.A se sont déclarés en faveur d'un droit sanctionnel de la jeunesse équilibré, fondé sur l'avant-projet Maes. Ces prises de position devront être suivies d'effet ou nous serons contraints de tirer nos conclusions et de défédéraliser cette matière, de sorte que la Flandre puisse au moins disposer d'un droit sanctionnel de la jeunesse équilibré et humain et de moyens suffisants.

07.10 **Marc Verwilghen,** ministre: L'accord de coopération a été confirmé par les Communautés française et flamande par la voie

schermen.

Mijnheer de voorzitter, dit samenwerkingsakkoord, dat ondertussen via decreten is bevestigd in zowel de Franstalige als in de Vlaamse Gemeenschap, moet ook hier worden geconcretiseerd. Ik wil aannemen dat men van de gelegenheid gebruikmaakt om een aantal feiten met betrekking tot het jeugdrecht in het algemeen ter sprake te brengen. Dit is eenieder's recht. Ik zal daarop niet ingaan. Ik heb terzake voldoende stelling ingenomen en ik blijf ook bij de stelling die ik in de commissie voor de Justitie heb ontwikkeld.

Ik zal wel antwoorden op de vraag of de Franse Gemeenschap de 24 plaatsen die haar zijn toebedeeld, al dan niet zal opnemen. Het antwoord hierop is ja. Er wordt terzake weliswaar een zekere timing gehanteerd maar dit heeft mij niet belet aan de Franse Gemeenschap en meer bepaald aan de directie en de jeugdrechters te laten weten dat de plaatsen waarvoor nog geen voorzieningen – begeleidend personeel – zijn getroffen reeds kunnen worden ingenomen. In elk geval zijn alle aspecten van beveiliging, waarvoor de federale overheid verantwoordelijk is, aanwezig.

07.11 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb goed geluisterd naar wat de minister heeft gezegd en daaruit blijkt nogmaals dat de Franse Gemeenschap tot op vandaag nog steeds niet de nodige initiatieven heeft genomen om die 24 plaatsen op te nemen.

07.12 Minister Marc Verwilghen: Toch wel, die 24 plaatsen zijn opgenomen en daarover werd formele briefwisseling gevoerd.

07.13 Tony Van Parys (CD&V): Is het personeel aanwezig om de jongeren te begeleiden?

07.14 Minister Marc Verwilghen: Het personeel is nog niet aanwezig voor alle 24 plaatsen. Er is momenteel personeel aanwezig voor 20 plaatsen. Men heeft de procedures opgestart voor het aanstellen van het personeel voor de 4 overige plaatsen. Niettegenstaande dat kunnen die plaatsen nu reeds worden ingevuld door jeugdrechters indien zij menen dat minderjarigen naar Everberg moeten worden gestuurd.

Voorzitter: Joos Wauters, ondervoorzitter.

Président: Joos Wauters, vice-président.

07.15 Tony Van Parys (CD&V): Dit betekent dat mevrouw Maréchal het nog altijd niet heeft begrepen. Er zijn nog altijd 4 plaatsen die zij in de praktijk niet kan laten invullen omdat zij het personeel niet ter beschikking heeft gesteld. Ik begrijp dat u hebt gedaan wat u binnen uw bevoegdheden kunt en moet doen maar zij heeft het blijkbaar nog altijd niet begrepen. Dit alles om nogmaals te verduidelijken wat precies het probleem is.

De **voorzitter:** Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
 Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
 La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

07.11 Tony Van Parys (CD&V): La Communauté française n'a donc pas encore pris d'initiative en ce qui concerne ces 20 places. Le personnel a-t-il été recruté?

07.12 Marc Verwilghen, ministre: La Communauté française occupera les 24 places.

07.13 Tony Van Parys (CD&V): Le personnel est-il déjà présent?

07.14 Marc Verwilghen, ministre: Pour 20 des 24 places, oui. La procédure a été entamée pour les quatre autres. Les places pourront être occupées lorsqu'un juge de la jeunesse le souhaitera.

07.15 Tony Van Parys (CD&V): Manifestement, la ministre Maréchal ne l'a toujours pas compris.

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1865/1)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1865/1)**

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.
Le projet de loi compte 3 articles.

*Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.*

*De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

08 Wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten tot wijziging van de artikelen 30 en 34 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen (625/1 tot 6)

- Wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten tot wijziging van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen (626/1 tot 6)

08 Proposition de loi de M. Servais Verherstraeten modifiant les articles 30 et 34 de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres (625/1 à 6)

- Proposition de loi de M. Servais Verherstraeten modifiant la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres (626/1 à 6)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze twee wetsvoorstellen te wijden. (*Instemming*)
Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces deux propositions de loi. (*Assentiment*)

08.01 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Verherstraeten verontschuldigen. Hij werd weerhouden in de onderzoekscommissie Sabena. De bespreking kan natuurlijk verlopen zoals u hebt aangekondigd.

08.01 Tony Van Parys (CD&V): M. Verherstraeten se fait excuser, il assiste en ce moment à une réunion de commission.

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

08.02 Guy Hove (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer en mevrouw de minister, collega's, de aandacht voor het slachtoffer in het licht van het strafrecht is de laatste decennia constant blijven toenemen. Dit is logisch en kan worden aanzien als een positieve evolutie, aangezien het slachtoffer meestal vrij of zelfs zeer getraumatiseerd is na een of andere criminele daad. Het moet dan ook niet meer worden gezegd dat een dergelijke daad vrij zwaar ingrijpt in het dagdagelijks leven van iemand.

Zo zijn er zowel financiële, materiële, lichamelijke, psychologische, sociale en juridische gevolgen te onderkennen, die allemaal terechtkomen op de schouders van het desbetreffende slachtoffer. Dikwijls is men nog maar net aan het bekomen van de schok en is men begonnen met het moreel zware verwerkingsproces, of er treden al nieuwe moeilijkheden op als het zich onbegrepen en verweesd voelen door de verschillende actoren die actief zijn binnen het strafrecht, geen gehoor te vinden en dergelijke meer. Op die manier zal de betrokkene voor de tweede maal het slachtoffer worden. Deze fase is bij sommigen beter bekend onder de noemer secundaire victimisatie. Bij het zoeken naar enige genoegdoening poogt men onder meer om recuperatie te verkrijgen van de soms aanzienlijke financiële schade die geleden werd.

08.02 Guy Hove (VLD): L'attention réservée à la victime d'un délit s'est heureusement accrue au cours des années. Après le délit, la victime doit encore endurer bien des souffrances. Malheureusement, il arrive souvent qu'avant même d'être remise du traumatisme, elle doive constater que nul n'est là pour l'écouter. On parle dans ce cas de "victimisation secondaire".

Il y a longtemps déjà que le législateur tente de soulager la souffrance de la victime en lui permettant d'obtenir réparation pour les dommages encourus, ce qui constitue souvent un long calvaire. Les tentatives en ce domaine ont toutefois toujours échoué en raisons de dissolutions du

zoals de materiële, maar ook de gemaakte medische kosten. Ook dit kan zonder twijfel een lange lijdensweg zijn, want de dader kan onbekend blijven. Indien hij wel bekend is, kan hij, al dan niet bewust, insolvelabel zijn en dus niet in staat om ook maar het minste bedrag dat als schadevergoeding moet dienen, uit te betalen.

Verschillende jaren heeft de wetgever dan ook terecht gezocht naar de een of andere oplossing om deze onrechtvaardige situatie te verhelpen en dit om toch enige tussenkomst van de staat mogelijk te maken bij de financiële genoegdoening van slachtoffers, zodat deze niet volledig in de kou blijven staan. Zo merken we dat de eerste pogingen die hiertoe reeds een aanzet gaven in het Parlement, dateren uit de jaren 1966-1967 en dat er de daaropvolgende jaren nog twee maal moeite werd gedaan om tot een aanvaardbare oplossing te komen. Steeds zijn deze pogingen gestrand op de ontbinding van het Parlement. Ook de rechterlijke macht heeft aan de problematiek van financiële genoegdoening door de Staat aan het slachtoffer van bepaalde inbreuken aandacht besteed. Zo is er onder meer de mercuriale van toenmalig procureur-generaal Van Honsté uit 1973, die nog eens de schijnwerpers richtte op deze problematiek.

Terwijl andere landen reeds ergens in de loop van de jaren '70 dergelijke schadefondszen zagen ontstaan en effectief functioneren, werd er bij ons pas werk van gemaakt in 1985. Er werd toen voor gekozen om in één pakketwet enkele artikelen te besteden aan het uitwerken van een financiële regeling ten voordele van slachtoffers van opzettelijke gewelddaden. Het uitgangspunt hier betrof met name de billijkheid en men vertrok hiervoor vanuit de idee van de collectieve solidariteit van de leden van eenzelfde gemeenschap.

Dames en heren, de wetgever had een waardevol instrument gelanceerd. Hieraan en aan de goede bedoelingen van de wetgever twijfelde niemand. Niettemin kwam er vrij vlug kritiek op het geheel en werd ook pijnlijk duidelijk dat de werking van het systeem en het slachtofferfonds niet optimaal te noemen was en dat de oorspronkelijke doelstellingen van de wetgever niet of te weinig werden bereikt.

Men bleef dus onder de verwachtingen. De verschillende wetswijzigingen als gevolg hiervan hebben ook niet meteen het nodige soelaas gebracht. Deze evolutie was voor het slachtoffer allesbehalve zaligmakend aangezien de situatie van de betrokkenen nog dramatischer werd, juist omdat er bijkomende verwachtingen werden gecreëerd die andermaal niet of onvolledig werden ingelost.

De kritieken die de afgelopen jaren te horen waren, zijn van allerlei aard en tonen duidelijk aan dat de disfuncties niet beperkt zijn tot een deelaspect, maar dat er veeleer wat schortte aan het concept zelf van de toenmalige wetgeving.

Een eerste beperking was dat het slachtofferfonds niet voldoende bekendheid genoot. Hoewel het aantal aanvragen elk jaar steeg, kon moeilijk worden volgehouden dat het algemeen bekend was. Dit euvel werd reeds in de loop der jaren en zeker recentelijk enigszins verholpen door een uitgebreide infocampagne, maar voor de meeste slachtoffers en zelfs voor de meeste advocaten is het gezegde "Onbekend is onbemind" nog steeds van toepassing.

De moeilijke toegankelijkheid van het slachtofferfonds vormt een tweede obstakel. Eenmaal de aanvraag ontvankelijk blijkt te zijn, duurt de procedure om het zacht uit te drukken ontzettend lang. Uit onderzoek blijkt vooral het veeleisende en restrictieve verzochtschrift een van de grote boosdoeners te zijn. Twee jaar, met uitschieters van drie of vier

Parlement.

Le pouvoir judiciaire s'est également penché sur la question.

Alors que les autres pays ont institué un fonds d'indemnisation dès les années 70, il a fallu attendre 1985 chez nous pour qu'un règlement financier au profit des victimes d'actes intentionnels de violence soit adopté dans le cadre d'une loi-programme. Ce règlement reposait sur les principes de l'équité et de la solidarité collective. Si l'intention était louable, il s'est rapidement avéré que cette formule ne répondait pas à l'attente. La loi fut modifiée à plusieurs reprises mais en vain. Entre-temps, ces mesures avaient suscité des attentes chez les victimes.

Ces dernières années, la critique n'a pas porté uniquement sur les dysfonctionnements du système mais aussi sur le principe qui le sous-tend. Le fonds des victimes est resté relativement méconnu. Il était en outre difficile d'y accéder et la procédure est très longue. À l'évidence, un délai de deux ans, voire de trois ou quatre ans, ne peut plus être qualifié de raisonnable. De même, le principe de l'équité s'est avéré trop imprécis pour être vraiment effectif.

Les modifications apportées au système au cours des dernières années n'ont pas donné les résultats escomptés. Ce constat résulte en partie du caractère sporadique de ces modifications.

Une réforme doit reposer sur une certaine logique et faire primer la simplification et l'accélération de la procédure.

La nouvelle proposition amorce cette réforme et, grâce aux amendements radicaux présentés par le gouvernement, le problème sera également abordé en détail. Une procédure d'assistance simple et rapide est en vue. Il s'agit d'une loi à part entière et non de quelques articles dans une loi fourre-tout. Le nouveau texte définit les critères requis et prévient toute

jaar wachten, kan met de beste wil van de wereld nog worden aanzien als een redelijke periode van afhandeling. Op die manier is men compleet voorbijgegaan aan de oorspronkelijke bedoeling van dit wetgevend initiatief uit 1985.

Een derde probleem bestaat erin dat de voorwaarden tot het bekomen van hulp op basis van billijkheid dienen te worden genomen. De toevlucht tot de billijkheid diende te worden genomen aangezien men geen foutbevestiging zocht uit hoofde van de overheid. Alhoewel dit principe enige soepelheid vereist; valt men zo wel terug op een veeleer vaag begrip, met alle gevolgen van dien.

Zoals eerder gezegd, werd de afgelopen jaren al een aantal wijzigingen aangebracht aan het hele systeem van slachtofferhulp voor slachtoffers van opzettelijke gewelddaden. Deze hebben echter niet de verhoopte resultaten opgeleverd, waardoor wij ongeveer zes jaar na de totstandkoming van de wet nog steeds worden geconfronteerd met een manklopend geheel.

Deze mislukking is in elk geval gedeeltelijk te wijten aan het feit dat wij totnogtoe enkel sporadische wijzigingen hebben aangebracht, zonder evenwel verder na te denken hoe we tot een meer systematische aanpassing konden komen. Bij het in overweging nemen van eventuele veranderingen zou men moeten vertrekken van een zekere logica, waarbij vereenvoudiging en versnelling van de procedure als een rode draad doorheen het geheel moet lopen.

De huidige wetsvoorstellen van de oorspronkelijke indiener geven dan ook een grondige voorzet tot het aanreiken van een oplossing van het probleem. Het is echter mede dankzij de amendementen van de regering, die deze wetsvoorstellen volledig herschrijven, dat de voorzet recht in het doel kan worden getrapt.

Verschillende wijzigingen kunnen als zeer positief worden ervaren. Zo zal er een versnelling van de toekenning van hulp kunnen plaatsgrijpen via een aanvraag aan de voorzitter van de commissie die op dat moment alleenzetelend zal beslissen. Zo zal de materie van hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden nu worden geregeld door een afzonderlijke wet, die niet is opgenomen in het pakket, dus zonder de nadelen daarvan. De verwarring zal zoveel mogelijk worden uitgesloten door het beter omschrijven van de criteria en door ze beter te ordenen. Het toepassingsgebied *ratione materiae* zal worden uitgebreid, zodat minder slachtoffers, die het echt nodig hebben, uit de boot vallen en dit alles zonder de bevoegde commissie te overbelasten.

De wetswijziging die wij hier vandaag bespreken, is bedoeld om de werking van de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden te optimaliseren en de toegang open te trekken, zonder dat het evenwicht in gevaar wordt gebracht en een overvloed aan aanvragen wordt veroorzaakt. Dit alles heeft tot doel de verwachtingen die zo'n zeven jaar geleden hooggespannen waren maar niet volledig werden ingelost, toch nog te kunnen bereiken.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

confusion. Le champ d'application de la loi est élargi. Tout cela se fait sans surcharger la commission compétente.

Cet aménagement de la loi doit permettre d'optimiser le fonctionnement de la commission pour l'aide aux victimes et de répondre ainsi aux attentes des victimes.

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsvoorstel nr. 625. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(625/6)**
 Nous passons à la discussion des articles de la proposition de loi n° 625. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(625/6)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel houdende de samenstelling en werking van de commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden".
 L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi portant composition et fonctionnement de la commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence".

Het wetsvoorstel telt 14 artikelen.
 La proposition de loi compte 14 articles.

*Er werden geen amendementen ingediend.
 Aucun amendement n'a été déposé.*

*De artikelen 1 tot 14 worden artikel per artikel aangenomen.
 Les articles 1 à 14 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
 La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsvoorstel nr. 626. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(626/6)**
 Nous passons à la discussion des articles de la proposition de loi n° 626. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(626/6)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel houdende de voorwaarden waaronder de commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden een hulp kan toekennen".
 L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi portant les conditions auxquelles la commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence peut octroyer une aide".

Het wetsvoorstel telt 15 artikelen.
 La proposition de loi compte 15 articles.

*Er werden geen amendementen ingediend.
 Aucun amendement n'a été déposé.*

*De artikelen 1 tot 15 worden artikel per artikel aangenomen.
 Les articles 1 à 15 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
 La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

09 Wetsontwerp tot toewijzing van de gezinswoning aan de echtgenoot of aan de wettelijk samenwonende die het slachtoffer is van gewelddaden vanwege zijn partner en tot aanvulling van artikel 410 van het Strafwetboek (1693/1 tot 7)

09 Projet de loi visant à l'attribution du logement familial au conjoint ou au cohabitant légal victime d'actes de violence de son partenaire, et complétant l'article 410 du Code pénal (1693/1 à 7)

Algemene bespreking Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
 La discussion générale est ouverte.

09.01 Martine Dardenne, rapporteur: Monsieur le président, madame la vice-première ministre, chers collègues, vous me permettrez d'attirer l'attention, en tant que rapporteur, sur les exposés introductifs de la vice-première ministre Onkelinx, ministre de l'Emploi mais aussi de l'Égalité des chances. domaine qui nous préoccupe plus

09.01 Martine Dardenne, rapporteur: Ik zal me vooral toespitsen op de twee memories van toelichting, die van mevrouw Onkelinx als minister van Gelijke

particulièrement aujourd'hui, et du ministre de la Justice.

Je souhaite m'attarder sur ces deux exposés car ils situent les enjeux de ce projet de loi. C'est important car c'est une pierre de plus sur le long chemin qui nous amènera à un changement culturel permettant à notre société de ne plus être partagée en deux moitiés inégales dont la plus faible est évidemment celle des femmes, tout en sachant que ces deux moitiés sont pourtant numériquement égales.

Je voudrais tout d'abord aborder l'exposé introductif de Mme Onkelinx.

Le gouvernement a fait de la lutte contre la violence à l'égard des femmes une de ses priorités. Il faut dire que cette lutte s'inscrit, notamment, dans un large contexte international. L'assemblée générale du Conseil de l'ONU a, en effet, mis en évidence la nécessité d'agir parallèlement sur les causes de l'inégalité et de développer des instruments spécifiques pour lutter contre la violence en tant que phénomène sexué. C'est pour cette raison que le gouvernement fédéral a adopté un plan national d'action contre la violence à l'égard des femmes avec, comme domaines d'actions prioritaires, la violence au sein du couple, la traite des êtres humains aux fins d'exploitation sexuelle et le harcèlement au travail.

Un des objectifs du plan est de mettre en évidence que la violence contre les femmes n'est malheureusement pas un phénomène isolé et ponctuel. Il s'agit d'un problème dont les racines structurelles sont profondes et dont la solution définitive exigera un effort constant de la part de la société dans son ensemble.

La violence à l'égard des femmes est, en fait, l'expression d'un ordre social fondé sur l'inégalité qui est une conséquence de l'attribution de rôles différents aux hommes et aux femmes, et sur la reconnaissance de la supériorité masculine. C'est pour cette raison que je parlais de deux moitiés inégales en commençant mon intervention.

C'est donc à la violence en tant que manifestation de l'inégalité entre les faits que recourent beaucoup d'hommes pour dominer les femmes, avec des conséquences terribles pour celles qui subissent la violence. Il est inadmissible de penser qu'une démocratie n'aurait pas la capacité d'agir sur ce phénomène parce qu'il touche à la fois à des relations interpersonnelles – et nous verrons, par la suite, que cela intervient notamment dans la façon dont la justice et la police interprètent les faits – et à une organisation sociale encore trop fortement marquée par les inégalités entre les hommes et les femmes.

Ces dernières années, plusieurs législations ont été élaborées pour punir les auteurs de violences à l'égard des femmes. On citera notamment la loi dite loi Lizin du 24 novembre 1997, qui introduit dans le Code pénal la notion de crime et délit commis contre un conjoint ou un ex-conjoint comme circonstance aggravante aux délits visés aux articles 398 à 405.

Par ailleurs, on a aussi constaté que, dans la majorité des cas de situation de violence au sein du couple, c'était à la victime de quitter le domicile conjugal ou commun. C'est donc sur la base de ces constats qu'il a été décidé de déposer un projet de loi relatif à l'attribution du domicile familial au conjoint ou au cohabitant légal victime d'actes de violence de la part de son partenaire. Voilà pour le premier aspect de ce projet.

Le projet se complète par un deuxième aspect: modification de l'article 410 du Code pénal.

Kansen en die van minister van Justitie Verwilghen, want daarin wordt verduidelijkt waar het in dit wetsontwerp om gaat en die teksten wijzen ook op de nodige mentaliteitswijziging om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen tot stand te brengen.

De regering heeft van de strijd tegen het geweld op vrouwen een prioriteit gemaakt, dit in overeenstemming met de internationale tendens. De Algemene Vergadering van de UNO heeft immers beslist dat men de hindernissen die gelijkheid in de weg staan moet aanpakken en dat men de gerichte acties tegen geweld moet opvoeren.

Het nationaal actieplan tegen geweld tegenover vrouwen heeft vooral duidelijk gemaakt dat geweld niet op zich staat, maar dat het diep geworteld is in een maatschappelijke orde gebaseerd op ongelijkheid en op mannelijk overwicht.

Het is onaanvaardbaar dat een democratie niet kan optreden tegen dat verschijnsel mannelijke overheersing.

Tijdens de laatste zittingsperiodes kwam er heel wat wetgeving tot stand, onder meer de wet-Lizin van 24 november 1997, die slagen en verwondingen tussen (ex-) echtgenoten als misdrijven en wanbedrijven beschouwt.

Vanuit de vaststelling dat het slachtoffer van geweld de gemeenschappelijke woonst moest verlaten, voorziet dit ontwerp in de toewijzing van de woning aan het slachtoffer indien het daarom vraagt. Artikel 410 van het Strafwetboek wordt aangevuld door de aanhouding mogelijk te maken.

De strafmaat voor de daders wordt opgetrokken tot een jaar, zodat de wet op de voorlopige hechtenis kan worden toegepast.

Minister Verwilghen heeft sterk de nadruk gelegd op het feit dat de rechter zijn beslissing voortaan kan baseren op ernstige aanwijzingen in

Première dimension du projet de loi, il prévoit, pour les cas de mesures urgentes et provisoires ordonnées par le juge de paix, une disposition introduisant la possibilité d'accorder par priorité la jouissance du domicile conjugal au conjoint victime de violences conjugales qui en fait la demande.

Une modification similaire est introduite pour les cohabitants légaux.

Par ailleurs, comme je l'ai déjà dit, la loi du 24 novembre 1997 a introduit dans le Code pénal la notion de crime et de délit contre un conjoint comme circonstance aggravante pour les cas de coups et blessures volontaires. Pour résoudre le problème du mandat d'arrêt, le projet vise à doubler le maximum de la peine en le portant de 6 mois à 1 an, et pas à 12 mois, ce qui permettra d'appliquer la loi sur la détention préventive.

Le ministre de la Justice, M. Verwilghen, a également défendu ce projet de loi en précisant que ce dernier a vu le jour parce qu'il a été constaté que les victimes de violences conjugales doivent souvent quitter le logement familial. Il a insisté sur le fait que le juge ne doit plus attendre une condamnation pénale pour coups et blessures; il peut fonder sa décision sur des indices sérieux, ce qui me paraît être une avancée importante du projet. Comme je viens de l'évoquer, le ministre a également présenté un amendement tendant à augmenter le maximum de la peine.

La discussion générale a permis à chacun de se positionner par rapport à cette problématique de la violence. Tous les parlementaires ont souscrit à l'esprit général du projet de loi. Toute une série de questions et de problèmes ont été soulevés; je vais essayer d'en reprendre l'un ou l'autre.

Mme Moerman a estimé qu'il faudrait surtout veiller à assurer une information suffisante concernant la nouvelle possibilité offerte. Il est vrai que le juge ne peut attribuer le logement qu'à la demande du partenaire concerné. Cela rassurera certaines associations de femmes qui craignaient que les femmes ne soient obligées d'assumer éventuellement des locations trop lourdes pour elles; ce n'est pas le cas puisque la mesure vaut uniquement si une demande émane de la personne concernée.

Mme Grauwels s'est félicitée que la violence intrafamiliale ne soit plus traitée comme un problème privé. Personnellement, je considère que le fait de dépasser ce problème relationnel est un des aspects importants du projet

M. Bourgeois partage également cet avis. Il estime que la lutte contre la violence familiale doit être une priorité pour la police et en matière de poursuites judiciaires. Il est vrai, fait remarquer M. Bourgeois, que la police n'intervient pas facilement à la suite d'une plainte déposée pour violence familiale. Il arrive aussi que l'on refuse de dresser un procès-verbal. Il ressort des informations relatives au classement des dossiers dans les parquets que les problèmes relationnels constituent la majeure partie des décisions de classement. Là aussi, je pense que le projet de loi va pouvoir changer quelque chose.

Quant à moi, j'ai fait remarquer que les agents de quartier devraient être mieux formés pour identifier ce type de délit et prendre des mesures appropriées. J'ai aussi souligné que la loi dite "Lizin" accordait aux associations qui assurent la défense des victimes de ces actes de violence la faculté d'ester en justice. ce qui est également un élément

plaats van op bewijzen.

Tijdens de algemene bespreking stemden alle parlementsleden in met de strekking van het wetsontwerp. Meerdere leden hebben aangekaart dat de slachtoffers moeten worden ingelicht over de aanvraag tot toewijzing van de woning die ze moeten indienen. De woning zal worden toegewezen aan het slachtoffer, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, een vaag begrip dat volgens sommigen moet worden verduidelijkt.

Verscheidene leden spraken ook over de politieagenten. Zij moeten eventueel een opleiding krijgen zodat ze beter op deze vormen van geweld zijn voorbereid.

Inzake vervolgingen kan een echtscheiding worden uitgesproken op grond van geweldplegingen terwijl een strafrechtelijke procedure voor dezelfde feiten op vrijspraak zou uitlopen. De heer Erdman, voorzitter van onze commissie, is van oordeel dat de gezinswoning niet definitief kan worden toegewezen zolang de vrederechter geen uitspraak heeft gedaan.

Er werden opmerkingen gemaakt over het toepassingsgebied van het wetsontwerp, dat tot de wettelijke huwelijksstelsels is beperkt. Waarom breiden we het niet uit tot andere stelsels?

Ten slotte heeft mevrouw Herzet een amendement ingediend om goed duidelijk te maken dat dit ontwerp niet van toepassing is op gevallen van psychologisch, maar alleen van fysiek geweld.

Antwoorden werden verschaft door de vertegenwoordiger van de minister van Justitie. In 86 diensten op 180 politiezones werd een inspanning geleverd inzake opleidingen en begeleiding van de slachtoffers. Wordt er een allesomvattend strafrechtelijk beleid gevoerd als men weet dat in de meeste gevallen van huiselijk geweld het slachtoffer zijn klacht uiteindelijk intrekt? Statistieken zijn

important permettant de dépasser la crainte de ces personnes à porter plainte.

M. Verherstraeten, quant à lui, a souligné que le projet de loi avait une grande valeur symbolique mais il s'est demandé s'il apporterait aussi la plus-value escomptée dans la pratique. Il pose une question qui sera reprise d'ailleurs par d'autres: pourquoi ces dispositions se limitent-elles au régime légal? Ne pourrait-on pas les étendre aussi à d'autres régimes?

M. Maingain a aussi souligné que les victimes de violences n'osent généralement rien entreprendre, de peur de devoir quitter l'habitation. Désormais, elles se sentiront soutenues par la possibilité qu'offre le projet à l'examen. Il a toutefois soulevé un certain nombre de questions au sujet de ce projet de loi, notamment le problème qui pourrait se poser si une affaire pénale n'aboutissait pas à une condamnation ou le problème qui pourrait résulter d'un acquittement. L'attribution provisoire du logement pourrait-elle être rediscutée? Il pose également le problème du partage définitif des biens.

Enfin, M. Maingain a souligné le fait que les avantages du projet de loi n'étaient attribués qu'aux victimes sous régime légal. Il s'est, lui aussi, interrogé sur l'extension des dispositions de la loi en projet à d'autres régimes matrimoniaux.

Le président de la commission, M. Erdman, a fait une série de constatations et formulé diverses réponses. Il a dit notamment que si la victime d'actes de violence doit être informée, elle doit elle-même prendre l'initiative en ce qui concerne l'attribution du logement car, comme il l'a souligné, cette attribution pourrait ne pas lui convenir. Il estime également que la modification proposée de l'article 410 du Code pénal, qui permet l'arrestation, aura pour conséquence que la violence intrafamiliale recevra un degré de priorité plus élevé dans la politique des poursuites, ce qui est un des buts recherchés, mais, poursuit-il, cela n'exclut pas que l'auteur des actes de violence se voie en fin de compte infliger non pas une peine d'emprisonnement mais une mesure alternative, ce que d'aucuns avaient aussi évoqué dans la discussion.

M. Erdman a également signalé qu'un problème se poserait si le divorce était prononcé sur la base d'actes de violence, alors qu'une procédure pénale engagée pour les mêmes faits déboucherait sur un acquittement. Il a estimé que l'attribution définitive du logement familial ne peut en aucun cas intervenir tant que le juge n'a pas statué.

M. Van Parys a, lui aussi, exprimé son accord avec la philosophie du projet de loi. Il a attiré l'attention sur une série de problèmes particuliers, notamment la crainte des victimes à porter plainte et leur ignorance de l'existence de mesures favorables. Il a également souligné qu'il fallait élaborer des approches préventives, notamment en ce qui concerne l'accueil des victimes. Il a souligné la problématique de la violence psychique ou psychologique, qui n'est évidemment pas abordée dans ce projet.

Mme Herzet reprendra aussi cette dimension et elle introduira d'ailleurs un amendement – qui sera accepté – visant à modifier le titre du projet de loi, en introduisant la précision qu'il s'agit bien d'actes de violence physique.

M. Van Parys fera aussi remarquer qu'outre l'attribution d'un logement, il serait sans doute utile d'écarter la victime de son agresseur. Enfin, il a évoqué le problème du régime légal et des autres régimes matrimoniaux.

moelijk te bekomen omdat de nomenclatuur niet aangepast is en omdat slechts een klein aantal feiten tot een optreden van de politie leidt. In Montreal werd een interessant experiment uitgevoerd. Daar worden de slachtoffers van gewelddaden systematisch opgevangen door diensten die de rechtbanken bijstaan, en dit alvorens wordt beslist of er al dan niet tot vervolging wordt besloten. Een daling van het aantal feiten werd vastgesteld maar komt die echt met de werkelijkheid overeen? De meerwaarde van de wetgeving ligt in het oplossen van het probleem van de bewijslast dat in dergelijke gevallen netelig is. Dankzij de wet en al komt de bewijslast nog altijd aan het slachtoffer toe, zal de rechter rekening moeten houden met aanwijzingen en, als deze ernstig zijn, de woonst aan het slachtoffer moeten toewijzen, behalve in uitzonderlijke omstandigheden. De preventie van geweld behoort tot de Gemeenschappen.

De vertegenwoordiger van de minister van Werkgelegenheid en van Gelijke Kansen heeft volgende verduidelijkingen gegeven: de rechter in kort geding en de vrederechter krijgen dezelfde bevoegdheid, uit de besluiten van de studies die de KUL en de ULB samen hebben gevoerd blijkt dat het noodzakelijk is de dossiers 'geweld binnen het gezin' een specifiek referentienummer toe te kennen, dat het belangrijk is de toestand in al zijn aspecten in te schatten, te zorgen voor een doorstroming tussen politie en parket en wetswijzigingen aan te brengen. Ik ben van oordeel dat dit ontwerp, dat het geweld tussen partners aanpakt, het mogelijk zal maken vooruitgang te boeken op de weg naar de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. De wet zal een ontradend effect hebben en het lot van heel wat vrouwen verbeteren.

Il a également été souligné qu'il était souhaitable d'entreprendre des formations de la police. La priorité devrait être donnée à la rapidité de son intervention. Beaucoup d'intervenants ont également demandé que la notion de circonstances exceptionnelles soit précisée. En effet, le projet de loi prévoit que, sauf circonstances exceptionnelles, le logement peut être attribué à la victime si elle le demande.

Mme Herzet a souligné que la cause première des violences est souvent l'alcool. Elle a relevé le problème des violences psychologiques.

Elle aussi a demandé que soient précisées les circonstances exceptionnelles.

Mme Moerman estime qu'il faut donner la priorité à des politiques de prévention mais que l'adoption de ce projet de loi pouvait aller parfaitement de pair avec des politiques de sensibilisation et de prévention, par ailleurs, auprès des différents services concernés.

A toute cette série de questions, le représentant du ministre de la Justice a tenté d'apporter des réponses. J'en reprendrai quelques-unes.

Concernant la formation et l'accompagnement des victimes, un effort important a été accompli, puisqu'une formation spécifique est donnée aux forces de l'ordre pour pouvoir mieux répondre à cette problématique, et que le nombre de services d'aide aux victimes a fortement augmenté. En fait, 86 services sur 80 zones de police, c'est encore insuffisant, mais un effort a été consenti. Je ne sais pas de quels chiffres on parlait, mais je suppose qu'il y a un effort puisqu'on le dit.

Si une politique criminelle globale est menée en la matière, le ministre a souligné que la rédaction d'une circulaire en ce sens était plutôt difficile parce que, dans la majorité des cas, les violences se terminent par une réconciliation et par une lettre de désistement de plainte avant même que le procès-verbal soit transmis au parquet. Pour cette raison, les magistrats de parquet, préalablement à d'autres mesures répressives éventuelles, essaient de transmettre ce genre de dossiers au service de médiation pénale.

Des questions ont également été posées au sujet des statistiques. Celles-ci sont difficiles à obtenir en raison de deux éléments, d'une part, la nomenclature actuelle des infractions, puisque les coups et blessures entre époux ne sont pas distingués des autres coups et blessures. Je pense qu'il faudrait faire quelque chose en cette matière; d'autre part, seul un petit nombre de faits suscitent l'intervention de la police et la rédaction d'un procès-verbal. On en revient à la remarque émise par M. Bourgeois.

De nombreuses tentatives judiciaires ont été essayées dans le monde pour apporter une réponse satisfaisante au problème. Le ministre de la Justice a évoqué une expérience à Montréal qui a donné certains résultats. On y a constaté que les assistants des services d'aide aux tribunaux reçoivent systématiquement les victimes des violences avant qu'une décision de poursuite ne soit prise. Le rapport d'entretien est transmis aux autorités judiciaires et joint au dossier. A la suite de l'introduction de cette mesure, on a constaté une baisse des faits de violence intra-conjugale. On n'est cependant pas sûr que cette baisse traduise une baisse réelle de ce type de violence. En effet, on se demande si la mesure n'a pas encouragé les victimes à ne pas porter plainte, ce qui serait assez paradoxal.

La plus-value de la législation, selon le ministre de la Justice, réside notamment dans la résolution du problème de la preuve, ce qui est très difficile dans ce genre de cas puisque la charge de la preuve est allégée: il suffit d'avoir des indices sérieux pour que le juge de paix puisse se conformer au prescrit du projet de loi.

A propos des indices sérieux et des circonstances exceptionnelles, ce n'est pas précisé dans le projet de loi, car le juge doit apprécier et tenir compte de l'extrême diversité des situations pouvant se présenter. La loi permettra aussi, poursuit le ministre, que les violences qui constituent une faute de l'un des époux soient prioritairement prises en considération, alors qu'aujourd'hui, la culpabilité de l'un des conjoints n'est qu'un des critères parmi d'autres.

En ce qui concerne la prévention des violences, le ministre de la Justice rappelle que celle-ci relève essentiellement de la compétence des Communautés.

De son côté, Mme Onkelinx a précisé que les règles d'attribution préférentielle lors du partage étaient uniquement prévues dans le Code civil pour les conjoints mariés sous le régime légal. La loi ne pouvait que se limiter à régler ces cas. Il faudra donc peut-être régler la question autrement. Elle a aussi rappelé que l'esprit du projet est de donner exactement le même pouvoir au juge des référés qu'au juge de paix. Il a été fait état d'une étude menée conjointement par la Katholieke Universiteit Leuven et l'Université Libre de Bruxelles, qui met en évidence une série d'éléments. Il est notamment nécessaire d'établir un numéro de notice spécifique pour les dossiers de violence au sein du couple lors du dépôt de plainte au parquet. Faute de moyens et faute d'un changement de mentalité de la part des autorités judiciaires, les magistrats ne font pas figurer la violence au sein du couple parmi les priorités en termes de politique criminelle. Il conviendrait de désigner des magistrats spécialisés et les PV de police doivent être améliorés.

Parmi d'autres conclusions, soulignons encore qu'il convient d'étudier la possibilité de joindre les dossiers concernant une même famille et permettre ainsi une appréciation de la situation dans son ensemble. Il faudrait aussi envisager de créer un relais entre la police et le parquet pour la violence au sein du couple. La médiation pénale est un instrument à exploiter. Enfin, des modifications législatives devraient intervenir pour mieux prendre en compte la réalité de la violence au sein du couple. Il s'agit évidemment d'autres modifications législatives que celles dont nous sommes saisis aujourd'hui.

Voilà pour ce qui est de la relation de la discussion générale et de l'exposé des motifs.

En ce qui concerne les amendements, je vous ferai grâce de commentaires sur une série d'amendements très techniques. Je vais simplement souligner que le gouvernement en a accepté plusieurs, portant notamment sur l'allongement de la peine. On rencontre une des objections formulées: compte tenu du fait que l'attribution préférentielle du logement familial après le prononcé du divorce présente, à la différence des autres hypothèses, un caractère définitif, il paraît préférable de réserver cette attribution préférentielle aux cas dans lesquels l'époux auteur des violences conjugales a fait l'objet d'une condamnation coulée en force de chose jugée du chef de celles-ci, ou aux cas dans lesquels le jugement qui prononce le divorce se fonde au moins pour partie sur ces faits de violence conjugale. Voilà donc qui répond à la question de l'attribution définitive. L'extension du projet de

loi à d'autres formes de régime matrimonial n'étant pas possible, cette question devra être abordée à l'occasion d'une autre initiative législative. Enfin, l'amendement de Mme Herzet concernant la violence physique a été adopté.

Je pense ainsi avoir fait le tour de la question et n'avoir oublié aucune des remarques importantes qui avaient été faites à propos de cette importante question.

Pour ma part, je trouve que cette législation constitue un pas important dans la lutte, toujours d'actualité, pour l'égalité entre les sexes. Les politiques criminelles devront de facto prendre plus en considération la question de la violence au sein du couple. La police devra, elle aussi, faire un effort. Nous espérons également générer un effet dissuasif sur les auteurs des faits car ils risqueraient non seulement de perdre une partie de leurs biens, auxquels ils sont toujours très attachés, mais également de subir une condamnation, de faire l'objet d'un mandat d'arrêt et de se retrouver en prison. Ces mesures devraient donc, selon moi, améliorer le sort de nombre de femmes victimes de violence conjugale. Je sais que nous, parlementaires, ne sommes pas particulièrement concernées par ce genre de chose, quoique l'on pourrait parfois être surpris de ce qui se passe dans certains milieux dits "sans risque".

09.02 Fred Erdman (SP.A): Madame Dardenne, je vous félicite pour votre rapport. Je sais qu'à plusieurs reprises vous apportez le bon sens dans les discussions juridiques. Ici, vous avez fait preuve de beaucoup d'analyse.

Il y a seulement une petite rectification à faire au sujet d'une inadvertance de ma part. Dans votre rapport écrit, à la page 9, vous me citez, là où il est dit que "l'attribution ne pourrait se faire que s'il y a un jugement définitif", c'est le troisième alinéa.

09.03 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): L'attribution définitive.

09.04 Fred Erdman (SP.A): C'est ça, l'attribution définitive. C'est d'ailleurs repris dans un amendement.

J'ai constaté en vous entendant que j'ai bien dit en néerlandais "avant que le 'strafrechter' ait décidé" et que cela a été traduit par "le juge de paix". J'ai quand même tiqué quand je vous ai entendu attribuer au juge de paix des compétences en matière pénale. Je sais bien qu'il y a de plus en plus une tendance à lui attribuer tout ce qui pourrait être jugé mais là, on exagère un peu. C'est une inadvertance de ma part, je n'aurais pas dû laisser passer le rapport sur ce plan-là. Mais je voulais quand même rectifier car vous l'avez repris dans votre rapport oral.

09.05 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Je vous avoue qu'en le lisant, je me le suis dit aussi. J'ai trouvé cela bizarre. Normalement, cela ne doit pas être le juge de paix, mais vous savez que je ne suis pas juriste, je n'en ai pas la compétence. Je dirais que je l'avais senti intuitivement.

09.06 Fred Erdman (SP.A): Il faudrait rectifier au rapport écrit et on rectifiera par votre rapport oral.

09.07 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Ceci dit, si on charge les juges de paix, on ne leur assure pas nécessairement le paiement correspondant.

09.02 Fred Erdman (SP.A): Er is een vergissing in het verslag geslopen. Op pagina 9, zesde en zevende regel vanaf onderaan, moet het woord "strafrechter" door "vrederechter" worden vervangen.

09.08 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-premier, collega's, ik sluit mij aan bij de woorden van dank van onze wijze voorzitter Erdman aan mevrouw Dardenne voor haar uiterst volledig rapport over deze aangelegenheid.

Mevrouw de vice-premier, collega's, ik heb van meet af gezegd dat de N-VA uw bezorgdheid en uw bedoelingen in deze zaak volkomen onderschrijft. U schept aandacht voor een zeer ernstig maatschappelijk probleem, dat veelal zwaar wordt onderschat. Ik meen in alle bescheidenheid dat ik goed ben geplaatst om dit te zeggen, omdat ik kan terugblikken op een aantal interpellaties dienaangaande. Ik heb de minister van Justitie daarbij gewezen op de problematiek en ik heb hem gevraagd om hieraan in het vervolgingsbeleid absolute voorrang te geven en in elk geval de politie en de parketten erop te wijzen dat men veel meer aandacht moet schenken aan de klachten van de slachtoffers.

De vraag is natuurlijk, mevrouw de minister, of deze wet een afdoende antwoord biedt op de problematiek. U zult tijdens de besprekingen in de commissie hebben gemerkt dat ik terzake nogal wat twijfels heb. Hoezeer ik uw bedoelingen onderschrijf, toch meen ik dat er wellicht andere, betere en efficiëntere middelen zijn om een oplossing te vinden.

In de eerste plaats denk ik – en het universitair onderzoek waartoe u de opdracht hebt gegeven, wijst in die richting – dat er bij de politie een mentaliteitsverandering moet komen. Ik heb nog heel veel contacten op het terrein en ik constateer nog altijd dat de politie in heel veel gevallen weigert om zelfs maar te gaan schrijven, laat staan om tussenbeide te komen. Men stuurt mensen wandelen en de doodoener is telkens opnieuw dat het om een burgerlijke zaak gaat. Het is geen strafzaak, dus het is niets voor hen. Telkens horen we dat. Ik weet dat er een kentering is en dat een aantal mensen daaraan wel meer aandacht schenkt, maar in grote lijnen wordt deze problematiek niet ernstig genoeg genomen. Af en toe leidt dat tot schrijnende feiten. Ik verwijs, bijvoorbeeld, naar de nieuwjaarsmoord in Antwerpen, toen het uren duurde voordat de politie op een klacht over familiaal geweld reageerde en het slachtoffer uiteindelijk is gestorven. Daarover loopt nu een tuchtrechtelijk en strafrechtelijk onderzoek.

Ten tweede, de parketten vervolgen deze zaken veel te weinig en gaan veel te veel tot seponering over met de bekende code REL of relationeel.

Ik beweer niet dat er telkens opnieuw moet worden vervolgd en veroordeeld in de vorm van een gevangenisstraf. Uit uw studie blijkt wel dat er een heel gamma aan middelen moet worden ingeschakeld, gaande van een gespecialiseerde politie die kan bemiddelen en niet noodzakelijk repressief moet optreden tot een andere mentaliteit bij de parketten. Ik denk echter vooral aan bemiddeling in strafzaken, eens de zaken bij de parketten zijn voorgelegd. Ik heb tijdens de bespreking in de commissie verwezen naar de problem solving courts in Amerika, waarbij men het probleem in eerste instantie probeert op te lossen. Veelal helpt het niet om een dader te veroordelen of hem – uitzonderlijk haar – in de gevangenis op te sluiten, zonder dat het probleem ten gronde wordt aangepakt. Ik meen dat het niet zozeer om de strafmaat te doen is. De strafmaat wordt verhoogd, maar dat is een beetje zoals met het verkeer. Ik vind niet dat men de verkeersboetes moet optrekken. Men moet in eerste instantie handhaven wat nu bestaat. Er moet een goed handhavingsbeleid zijn. Als men het intrafamiliaal geweld, dat nu reeds strafbaar is, ernstig aanpakt, hoeft voor mij de strafmaat niet te worden verhoogd. Ik ben er trouwens voorstander van dat in deze aangelegenheid – als er wordt gestraft – zoveel mogelijk tot

09.08 Geert Bourgeois (VU&ID): Le N-VA partage la préoccupation du ministre. Il s'agit d'un problème social dont on sous-estime beaucoup la gravité. J'ai déjà interpellé le ministre à son sujet. Cela dit, je doute que la présente loi règle définitivement ce problème. Il faut un changement de mentalité à la police. Quand un problème se pose, il est souvent évacué parce qu'on le considère comme une affaire civile. Alors on décide tout bonnement de ne pas le traiter. Et cela aboutit de temps à autre à un drame. Les parquets poursuivent trop peu et classent sans suite, considérant qu'il s'agit d'une question "relationnelle". Une condamnation n'est pas toujours nécessaire mais il est impératif de prendre d'autres mesures telles que la médiation pénale. Il n'est pas indispensable d'augmenter le taux de la peine.

Je suis un partisan inconditionnel de peines sous la forme de travaux d'intérêt public. Les juges ne requerront de toute façon que très rarement l'emprisonnement, et c'est très bien ainsi. Il faut s'atteler à la prévention et à la formation des policiers. La médiation doit se faire au niveau de la police comme des parquets. Des *Problem Solving Courts*, comme il en existe aux Etats-Unis, permettraient de résoudre de nombreux problèmes dans les 24 heures.

Une première disposition du projet règle l'attribution du domicile à la victime de violence intrafamiliale en cas de faits, de tentatives ou d'indices graves, excepté dans des circonstances exceptionnelles. Il s'agit d'une disposition difficile qui se révélera impossible à mettre en oeuvre. Elle ralentira la procédure. Par ailleurs, l'auteur doit toujours pouvoir comparaître devant la juridiction pénale en bénéficiant de la présomption d'innocence. Le juge jouira à nouveau d'une compétence d'appréciation et il pourra tenir compte de l'intérêt des enfants, de l'exercice d'une activité professionnelle dans le domicile, etc. Les sanctions civiles peuvent s'avérer très utiles mais ie

taakstraffen wordt overgegaan in plaats van een gevangenisstraf. Trouwens, zelfs met een verhoogde strafmaat zal het nog altijd zeer uitzonderlijk zijn dat rechters iemand opsluiten, tenzij het gaat over heel erge feiten. Voor de rest meen ik dat de zogenaamde alternatieve straffen veel meer zijn aangewezen in deze zaken dan effectieve gevangenisstraffen.

Ik denk dat er een heel gamma moet komen en dat het uw taak is als vice-premier om op dit punt, met name preventie, opleiding en mentaliteitswijziging van de politie, initiatieven te nemen. Onze minister van Binnenlandse Zaken – die al te veel geld gestopt heeft in statuut, kader en remuneratie – moet tijd besteden aan en investeringen doen in opleiding en vorming van de politie, en veeleer aan de kwaliteit gaan denken dan aan de kwantiteit van de remuneratie. Naast politie moet bemiddeling een leidmotief zijn, zowel bij politie als bij parketten. Ik denk dat dit ideaal is voor strafbemiddeling. Ten slotte moet er bij de rechtbanken kunnen worden gedacht aan het idee, zoals het in Amerika leeft, waar binnen 24 uur problem solving courts optreden, waarbij men probeert onmiddellijk te reageren.

Als ik de bepalingen overloop, zijn er in essentie twee grote bepalingen. Ten eerste, het toekennen van het genot van de echtelijke woonst of van de woonst van de samenwoners aan de partner die het slachtoffer is van intrafamiliaal geweld en die erom verzoekt de woning toegewezen te krijgen in geval van het plegen van dergelijke misdrijven, of in geval van een poging of als er ernstige aanwijzingen zijn dat er dergelijke gedragingen bestaan, maar dat alles behalve in uitzonderlijke omstandigheden. Dit is een zeer moeilijke bepaling, die vrij onwerkbaar is en aanleiding zal geven tot vertraging van de procesgang. Let wel, ik ben het met u eens. Een van de conclusies van het onderzoek dat u hebt laten doen, is trouwens dat er aanleiding is om burgerrechtelijke sancties in te voeren in deze aangelegenheid. Ik denk dat u inderdaad daarmee gelijk hebt.

De vraag is alleen maar of dat moet met een aparte wetsbepaling. Na discussie in de commissie – en gelukkig is die wetsbepaling bijgewerkt, gefatsoeneerd, gecorrigeerd – voert men drie criteria in: er zijn feiten gepleegd, of er zijn pogingen tot feiten, ofwel zijn er ernstige aanwijzingen, maar dan ook weer behoudens uitzonderlijke omstandigheden. Voorzitter Erdman heeft er terecht op gewezen dat ernstige aanwijzingen, op grond waarvan een vrederechter of een kort gedingrechter een uitspraak doet, nog altijd het vermoeden van onschuld in strafzaken niet mogen aantasten. Je moet nog altijd voor de strafrechter kunnen komen met het vermoeden van onschuld. Maar afgezien van het rechtsgangvertragende aspect en afgezien van de correlatie met de strafprocedure, denk ik dat er zoveel tegenindicaties kunnen zijn, mevrouw de minister, om niet de echtelijke woning toe te wijzen aan het slachtoffer – uw vertegenwoordiger heeft dat al bevestigd – dat je onvermijdelijk weer terechtkomt bij een ruime appreciatiebevoegdheid van de rechter. Het kan zijn dat het niet wenselijk is om het slachtoffer van familiaal geweld de echtelijke woonst of de woonst van de samenwoning toe te wijzen, precies omdat er bijvoorbeeld andere belangen spelen. Ik denk aan het belang van de kinderen en het inkomen van het gezin als het beroep uitgeoefend wordt in die echtelijk woning: een vrij beroep, een zelfstandig beroep. Ik geef maar twee voorbeelden maar er kunnen zo in de praktijk ontelbare gevallen zijn. Vandaar dat mijn conclusie is dat burgerrechtelijke sancties heel nuttig kunnen zijn in deze. Een vrederechter of een kort gedingrechter kan zeggen: u bent pleger van familiaal geweld dus ontzeg ik u de echtelijke woonst. Ik vind dit nuttig maar ik stel me vragen bij de efficiëntie van de wettelijke bepaling om de redenen die ik daarstraks aangehaald heb.

m'interroge toutefois sur leur efficacité.

Une deuxième disposition importante prévoit l'attribution du logement familial à la victime après le divorce. La mise en œuvre de cette mesure requiert une décision coulée en force de chose jugée ou qu'un divorce pour cause de violence intrafamiliale soit prononcé. Mais une exception est à nouveau possible. En cas de divorce, une demande reconventionnelle est parfois acceptée sur la base de faits graves qui ont été commis mais qui ne se rapportent pas à de la violence intrafamiliale, ce qui peut également retarder la procédure.

Ce projet de loi a le mérite de s'intéresser au problème et peut contribuer à faire évoluer les mentalités. Mais concrètement, il ne permettra pas véritablement de résoudre les problèmes. Si cette loi fait un jour l'objet d'une évaluation, les critiques formulées pourraient être virulentes. Nous nous abstiendrons lors du vote.

De tweede grote bepaling gaat over het toewijzen van de echtelijke woonst na echtscheiding, bij ontbinding van het wettelijke stelsel, opnieuw aan het slachtoffer van familiaal geweld. Het is ongeveer een gelijkaardige bepaling. Alleen moet er hier al een veroordeling zijn, in kracht van gewijsde getreden, ofwel moet er een echtscheiding zijn die geheel of gedeeltelijk op die grond uitgesproken is. Maar ook hier, en terecht zegt u behoudens uitzonderlijke omstandigheden, zal deze discussie opnieuw gevoerd worden. Ik wijs erop dat er bij echtscheidingen in heel veel gevallen ook een tegeneis toegekend wordt, soms op grond van heel erge, grove, soms afschuwelijke feiten die niets te maken hebben met familiaal geweld. Uitgaan van het feit dat men de echtelijke woonst toekent aan degene die de echtscheiding geheel of gedeeltelijk verkregen heeft op grond van familiaal geweld, is een stelling die kan ingaan tegen andere afschuwelijke feiten die aan de basis liggen van de tegeneis van de echtscheiding.

Vandaar dat u, zij het in de vorm van een wetsbepaling, hetzij in uitzonderlijke omstandigheden, ruimte voor appreciatie moet laten. Ik vrees dat dit rechtsgangvertragend kan werken. Gelukkig hebt u beslist de ernstige aanwijzingen hier niet in te voeren. Dit gebeurt alleen bij de beslissing van de vrederechter en de kort gedingrechter. Ik heb grote juridische twijfels bij de ingevoerde bepalingen.

Dit betekent geenszins dat wij uw bezorgdheid niet onderschrijven. Dit ontwerp heeft de verdienste de aandacht te vestigen op de problematiek en kan bijdragen tot een mentaliteitswijziging bij politie, parketten en rechters. De efficiëntie van de wet is echter zeer betwistbaar naar mijn aanvoelen. Deze wet zal, mijns inziens, niet veel bijdragen, integendeel. Mochten de plannen van paars-groen inzake wetsevaluatie – punt uit "De Brug naar de 21ste eeuw" – gerealiseerd zijn, dan zal men van deze wet na verloop van jaren misschien kunnen zeggen dat zij tot veel discussies en interpretaties aanleiding geeft.

Mijn fractie zal zich bij de stemming over het ontwerp onthouden. We onderschrijven uw bezorgdheid, maar zijn – jammer genoeg – niet overtuigd van de efficiëntie van deze wetgeving. Meer nog, we vrezen voor de contraproductiviteit ervan.

09.09 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, met dit wetsontwerp wordt opnieuw een stap gezet in de aanpak van intrafamiliaal geweld. Deze wet past perfect in de doelstellingen van het federaal plan waarbij de minister ook andere leden van de regering ervan overtuigde om stappen te zetten in de strijd tegen het geweld op vrouwen.

Huiselijk geweld werd en wordt ten onrechte nog steeds beschouwd als een privé-zaak. Geweld binnen gezinsrelaties is ontoelaatbaar en moet streng worden veroordeeld. Het is ons aller maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ook op politiek vlak moet die verantwoordelijkheid worden opgenomen.

Te veel kinderen maken al die pesterijen, bedreigingen en geweldplegingen mee. Als een kind dat gedurende lange tijd van kortbij meemaakt, heeft dat onbetwistbaar invloed op de persoonlijkheid, het gevoelsleven en op de sociale relaties. Kinderen die heel hun leven intrafamiliaal geweld meemaakten, zullen zelf problemen ondervinden in de manier waarop ze omgaan met conflicten, frustraties en problemen. Politiek dragen we terzake een grote verantwoordelijkheid.

De aanpak van deze problematiek is echter niet eenvoudig. In wezen

09.09 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Ce projet de loi est une étape supplémentaire dans la lutte contre la violence intrafamiliale principalement dirigée contre les femmes. Trop longtemps, la violence domestique a été indûment considérée comme un problème d'ordre privé. La violence familiale exerce également une grande influence sur les enfants.

Le monde politique endosse une grande responsabilité mais le problème est complexe. En l'occurrence, les rapports de force sont inégaux, une personne souhaitant totalement contrôler l'autre. Cela s'accompagne de violences physiques et mentales. L'auteur n'a pas toujours

gaat het over ongelijke machtsverhoudingen waarbij meestal de man zijn machtsverwicht op de andere partner uitbouwt en de ander volledig wil controleren. Dat manifesteert zich door fysiek geweld en gaat van stompen, duwen, tot rake klappen en moordpogingen. Het gaat dikwijls gepaard met psychisch geweld zoals beledigingen, vernederingen, intimidatie, opsluiting, vernielen van dierbare spullen of zelfs het doden van geliefde huisdieren. De dader is zich niet steeds bewust van zijn schuld en verwijt de ander dikwijls het geweld te hebben uitgelokt. Soms schrikt de dader achteraf van de gevolgen en belooft alles weer goed te maken.

Een moeilijkheid in de aanpak van het probleem is dat het slachtoffer voor de buitenwereld er soms een zeer vreemde psychologie op nahoudt. Het slachtoffer en meestal niet de dader spreekt niet over het geweld, omdat men beschaamd is over hetgeen gebeurt.

Dikwijls denkt het slachtoffer trouwens zelf de aanleiding ervan te zijn geweest en inderdaad niet te voldoen aan bepaalde verwachtingen, tekort te schieten. Het slachtoffer wringt zich soms in de meest vreemde bochten om te vermijden dat de gewelddadige partner agressief zou worden, meestal zonder succes trouwens. Het zelfbeeld en de eigenwaarde van het slachtoffer wordt geleidelijk, maar zeer grondig en totaal ondermijnd.

Vooraleer er echt serieuze problemen zijn die uitmonden in een clash van geweld, is er meestal ook een jarenlang proces aan voorafgegaan. Gedurende verschillende jaren zijn er duizend en één signalen geweest dat er wat gaande was. Ze worden weinig door de buitenwereld als dusdanig opgemerkt. De verschillende signalen worden door mensen uit diverse disciplines soms opgevangen, maar dan ook niet altijd samengebracht. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat de huisarts of de gynaecoloog snel opspoort dat er sporen van geweld zijn. Dikwijls doen de eerste tekenen zich trouwens voor bij de eerste zwangerschap of bij de geboorte van een eerste kind. Op school wordt bijvoorbeeld opgemerkt dat kinderen lijden onder de gezinssituatie, maar zij hebben duidelijk de opdracht gekregen er niet over te spreken. Gebeurt dat dan wel, dan worden de problemen dikwijls ontkend door de ouders. Buren merken dikwijls ook dat er wat gaande is, maar durven of willen zich niet te moeien.

Meestal zijn het trouwens buitenstaanders, en niet het slachtoffer zelf, die klacht indienen of de politie alarmeren. De politiemensen weten dikwijls ook niet goed hoe op te treden in die situaties. Het is al eerder gezegd: politiemensen, zelfs als zij er echt wel affiniteit mee hebben, weten niet goed hoe op te treden in zo'n situatie. Vaak ondervinden zij trouwens dat de partners zich ondertussen hebben verzoend en zich zelfs tegen de politie keren, evenals tegen degenen die gewaarschuwd hebben voor geweld.

Als er dan toch een klacht wordt ingediend, wordt die ook al dikwijls teruggetrokken. Meestal zijn de slachtoffers echter te bang om klacht in te dienen en gebeurt er niets, tot een volgende uitbarsting.

Het ontwerp dat hier voorligt, versterkt de positie van het slachtoffer van geweld. Totnogtoe moesten de slachtoffers meestal zelf het huis verlaten en moesten zij met de kinderen naar het vluchthuis of naar tijdelijke opvang. Die situatie wordt als zeer onrechtvaardig aanvoeld. De dader blijft in het huis en het slachtoffer moet vertrekken: het lijkt wel de omgekeerde wereld.

Er blijft met dit voorstel natuurlijk ook nog altijd een hiaat in de tijd. Wat gebeurt er in de tijd tussen de uitbarsting van geweld en het tijdstip van

conscience de sa culpabilité et la victime adopte parfois une attitude étrange, n'osant pas, de honte, parler de la violence ou pensant être responsable de la situation. La plupart du temps, un processus de plusieurs années a précédé l'apparition de la violence mais le monde extérieur perçoit rarement les signaux émis. Une plainte ou un appel sont la plupart du temps l'œuvre de l'entourage et non pas de la victime elle-même. La police ignore souvent comment elle doit intervenir. Et lorsqu'elle intervient, il s'avère fréquemment que les conjoints se sont réconciliés. Si une plainte est déposée, elle est souvent retirée.

Le projet renforce la position de la victime qui, actuellement, doit souvent quitter elle-même le domicile. Il reste toutefois un hiatus. Que se passe-t-il entre l'acte de violence et les mesures transitoires? Ne faudrait-il pas pouvoir intervenir plus rapidement?

La nouvelle loi doit par ailleurs s'accompagner d'une campagne d'information claire, sans quoi elle restera lettre morte.

het ingaan van de voorlopige maatregelen? In die tijd moet de vrouw toch bij de geweldpleger blijven en in het huis blijven. Zouden wij niet moeten zoeken naar een manier om sneller te kunnen optreden? Dat kan bijvoorbeeld vanaf het moment dat de vaststellingen gedaan zijn door een huisarts en dat heel duidelijk is wie de dader en wie het slachtoffer is. Daar biedt dat wetsontwerp nog geen oplossing voor.

Het lijkt mij ook nog belangrijk dat de nieuwe wet gepaard gaat met een indringende campagne die nog maar eens aan een ruim publiek duidelijk moet maken dat, als je weg wilt, je weg kan, en dat het slachtoffer ook het recht heeft om in het huis te blijven. Voor al die mensen die hun rechten niet kennen, zal die wet anders namelijk dode letter blijven.

Ik reken erop dat vanuit de politiek het grote publiek wordt overtuigd van het feit dat huiselijk geweld ontoelaatbaar is en dat de slachtoffers het recht hebben om in de echtelijke woning te blijven. Op die manier wordt er een nieuwe stap gezet in de aanpak van huiselijk geweld.

09.10 **Guy Hove** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-eerste minister, collega's, ik wil in de eerste plaats de diensten en de rapporteur bedanken voor het uitgebreid en gedetailleerd rapport.

U weet allemaal dat er jarenlang een taboe heeft bestaan rond geweld op vrouwen gepleegd door de partner. Het probleem werd veelal doodgezwegen of men ging er gewoon vanuit dat het slechts een marginaal probleem betrof. Ik heb het voornamelijk over geweld op vrouwen. Dat betekent niet dat er geen geweld op mannen bestaat, maar het is een feit dat veel minder voorkomt.

Op het eerste gezicht lijkt het een weinig voorkomend probleem. Nochtans tonen de cijfers een heel ander beeld. Ze laten uitschijnen dat er wel degelijk iets aan de hand is. Zo bleek uit een Belgische enquête dat ongeveer 50% van de vrouwen ooit werd geconfronteerd met een of andere vorm van fysiek geweld. Dat is een op twee. Als wij dieper graven, merken wij dat in deze categorie van vrouwelijke slachtoffers ongeveer 28% van het geweld door de partner werd gepleegd. Dus bijna een op drie van de vrouwelijke slachtoffers werd geweld aangedaan door hun partner. Ander onderzoek heeft uitgewezen dat dergelijk geweld frequenter en ernstiger is geworden in de loop der jaren.

Ons land is evenwel geen uitzondering. Onderzoek in Nederland dat dateert van 1997 heeft bevestigd wat Nederlandse hulpverleners en politiefunctionarissen al geruime tijd vermoedden, namelijk dat huiselijk geweld op grote schaal voorkomt. Daarenboven bleek uit hetzelfde onderzoek dat dergelijk geweld in alle bevolkingslagen kan worden teruggevonden en dat tegen vrouwen doorgaans geweld met een hogere intensiteit wordt gebruikt. Nochtans hebben wij hier te maken met een groot dark number omdat men er weinig mee naar buiten komt. Het slachtoffer stapt slechts in een klein aantal gevallen naar politie of hulpverleners, zoals de vorige spreekster ook reeds zei. Zelfs als men de stap zet om bij de politie klacht in te dienen, merkt men vaak dat slechts een minderheid het proces-verbaal tekent of dat zij hun verklaring achteraf – waarschijnlijk onder druk – intrekken.

Nochtans moeten de gevolgen van huiselijk geweld niet worden onderschat. Het leven van het slachtoffer in kwestie kan vrij drastisch veranderen. Men krijgt angstgevoelens, men krijgt problemen met intimiteit wat op zijn beurt voor de nodige problemen in de relatie zorgt en in een aantal gevallen zelfs tot een echtscheiding leidt.

09.10 **Guy Hove** (VLD): Pendant des années, le problème des actes de violence perpétrés contre des femmes par leur partenaire a été relégué au rang de problème marginal, voire ignoré. Une enquête belge montre toutefois que 50% des femmes ont été un jour confrontées à la violence physique et que, dans 28% des cas, ces délits sont le fait de leur partenaire. D'autres enquêtes indiquent que cette forme de violence s'est aggravée et multipliée au fil des années. Il ressort d'une enquête néerlandaise de 1997 que cette violence touche toutes les couches de la population. Il est néanmoins difficile de fournir des chiffres réalistes dans la mesure où bon nombre de victimes ne font pas appel à la police, refusent de signer des procès-verbaux ou retirent leur déposition à la suite ou non de pressions exercées à leur égard. Les conséquences de cette forme de violence sont toutefois considérables. La victime développe un sentiment d'angoisse et doit bien souvent faire face à des problèmes d'ordre sexuel et relationnel. Il est difficile de lutter contre cette violence qui a pour théâtre la sphère privée. Il s'agit pourtant d'un comportement punissable qui touche la victime plus profondément encore que la violence perpétrée par un tiers puisque l'auteur du délit porte non seulement atteinte à l'intégrité physique mais encore à la confiance que lui voue sa

Over het onderwerp bestaat ook bitter weinig literatuur, waardoor het veel moeilijker wordt om tegen dit fenomeen te vechten. Bovendien zijn velen de mening toegedaan dat dergelijk geweld een privé-probleem is en best binnen de muren van de privé-sfeer dient te worden behandeld. Niets is natuurlijk minder waar. Bij huiselijk geweld gaat het evenzeer over het plegen van strafbare feiten. Immers, het feit dat het slachtoffer en de dader elkaar kennen en zelfs vaak een relatie hebben, maakt de zaken alleen nog maar erger. Daarmee wil ik niet zeggen dat geweld door een vreemde niet erg is, maar wanneer het geweld door een bekende wordt gepleegd, grijpt dit nog veel intenser in op het slachtoffer. Het gaat immers niet alleen over het aantasten van de fysieke integriteit van iemand. Ook het vertrouwen wordt op die manier brutaal geschonden.

Ik verwijs ook naar het Europees Hof van de Rechten van de Mens dat reeds in het verleden heeft gezegd dat, wanneer een vrouw aannemelijk kan maken dat zij het reële en onmiddellijke gevaar loopt door haar partner mishandeld te worden, zij recht heeft op bescherming door de Staat.

De Staat heeft op zijn beurt een eigen beoordelingsvrijheid om deze verplichting positief in te vullen. Huiselijk geweld tegen vrouwen is dus overall ter wereld een ernstig probleem. Het weinige onderzoek dat er is, laat veronderstellen dat manbeelden en conflicten over rolpatronen een belangrijke oorzaak zijn van geweld. Vooral daar waar mannen niet meer in staat zijn aan bepaalde traditionele verwachtingen te voldoen, zoals bijvoorbeeld het zorgen voor een gezinsinkomen, neemt het geweld tegen vrouwen toe. In het huidige tijdperk van snelle maatschappelijke en economische veranderingen lijken sommige mannen de controle over hun vrouwelijke partners krampachtig te verdedigen. Dit dient te worden beschouwd als een uiting van een vorm van macht die hen op andere terreinen van het leven zou worden ontnomen.

Privé-geweld is dus wel degelijk een publieke zaak. Verschillende landen hebben dit reeds ingezien en zorgen voor een passend antwoord op deze problemen. In de Amerikaanse staat New York, bijvoorbeeld, wordt huiselijk geweld niet alleen als een misdaad beschouwd, maar ook als een sociaal-maatschappelijk probleem, waarbij de daders dikwijls een daderbehandeling dienen te volgen. In deze staat van Amerika is er eveneens een wet tegen vrouwenmishandeling, er blijken zelfs speciale rechtbanken te bestaan, de zogenaamde Domestic Violence Courts. Verder worden er bij het openbaar ministerie specifieke task forces rond de problematiek van huiselijk geweld opgericht. De verplichte daderbehandelingen waarvan ik zonet sprak, lijken in elk geval lonend te zijn en geven interessante resultaten. Concreet komt het erop neer dat men justitieel georiënteerde educatieprogramma's ontwikkeld heeft voor plegers die schuldig bevonden zijn aan geweld tegen hun partner.

Ook dicht bij huis is de aandacht voor de problematiek aan het toenemen. Zo zien we in de begroting voor 2003 van de Nederlandse minister van Justitie dat hij in zwaardere straffen wil voorzien ter afschrikking van huiselijk geweld. Verder wordt er ook gedacht aan een specifieke vorm van crisisinterventie via een zogenaamde uithuisplaatsing. Duitsland en Schotland hebben het New Yorkse model van daderbehandeling overgenomen en bij een van de evaluatieprojecten is gebleken dat dit een vrij groot succes had. Immers, het gewelddadig gedrag van de dader verminderde in grotere mate bij de vijf die een verplichte behandeling achter de rug hadden dan bij degenen die een klassieke straf voorgeschoteld kregen, met name 67% ten opzichte van 25%.

partenaire.

La Cour européenne des Droits de l'Homme a déjà indiqué par le passé qu'une femme se trouvant dans une telle situation a droit à la protection de l'Etat.

Dans plusieurs pays, la violence domestique est considérée comme un problème social grave. Dans l'Etat de New York, aux Etats-Unis, les auteurs de violences domestiques doivent suivre une thérapie qui dans la pratique produit des résultats intéressants. De plus, il existe dans cet Etat américain des "domestic violence courts" (tribunaux compétents pour juger les faits de violence domestique) et des "task forces" pour traiter le problème de la violence domestique. Aux Pays-Bas, le budget 2003 prévoit des peines plus lourdes afin de dissuader les auteurs potentiels de ce type de crimes et des mesures dites de «placement hors du domicile», lesquelles constituent une nouvelle forme d'intervention dans les crises nées de la commission de violences domestiques.

En Belgique, la loi du 24 novembre 1997 sur la violence entre partenaires a représenté une première étape importante mais insuffisante. Voilà pourquoi les peines dont sont passibles les faits de violence entre partenaires sont alourdies. Et c'est aussi pour cette raison que la loi sur la détention préventive peut être appliquée aux auteurs de ces infractions et que la victime est mieux protégée, notamment par l'attribution de la résidence conjugale.

Nous sommes donc sur la bonne voie. Cependant, nous pourrions encore affiner le projet de loi. Nous songeons à étendre son champ d'application à la violence psychique, au "placement hors du domicile" d'après le modèle néerlandais et à une interdiction de contact expresse.

En attendant que l'affinement de la législation se poursuive, le VLD se rallie aujourd'hui unanimement au présent projet de loi.

België is in deze dus zeker niet achtergebleven. Dit wordt duidelijk als we verwijzen naar de wet van 24 november 1997, die ertoe strekt om het geweld tussen partners tegen te gaan. Dit was een eerste, maar belangrijke stap. Niettemin bleven er nog andere problemen bestaan. Het werd dan ook tijd dat de stilte rond partnergeweld verder werd doorbroken. Men kan immers niet langer verantwoorden dat er meer aandacht gaat naar straatgeweld – dat weliswaar zichtbaarder is – dan naar het partnergeweld dat nochtans zoals eerder gezegd ingrijpender is op de persoon van het slachtoffer. Deze disproportionaliteit diende dan ook weggewerkt te worden en liefst zo snel mogelijk.

De VLD is dan ook tevreden dat de nevel waarin het partnergeweld zich bevond stilaan begint op te trekken en dit zeker na dit initiatief van de regering. Zo zien we dat de straffen voor partnergeweld verzaamd worden, mede zodat men de wet op de voorlopige hechtenis kan toepassen op deze strafbare feiten. Op die manier zal er misschien een groter afschrikkingseffect uitgaan van deze strafbepalingen, een idee dat zoals gezegd ook in Nederland ingang vindt. Daarnaast zien we eveneens een betere bescherming voor het slachtoffer, zodat het slachtoffer in een aantal gevallen de echtelijk woonst krijgt toegewezen. Op die manier zou er misschien een einde komen aan de paradox die op dit moment bestaat, met name het feit dat het slachtoffer het huis moet verlaten en dus eigenlijk dubbel wordt gestraft. Daar komt nog bovenop het feit dat de vrouw als slachtoffer dikwijls de kinderen meeneemt waardoor ook deze in zekere zin het slachtoffer worden en uit hun vertrouwde omgeving weggehaald worden. Dit komt zeker niet de opvoeding ten goede en dat kan absoluut niet de bedoeling zijn.

Dames en heren, wij zijn de goede weg ingeslagen. Niettemin wil ik nog een paar randopmerkingen maken. Zo bestaan er nog andere ideeën en middelen in de strijd tegen het partnergeweld. Het wetsontwerp is enkel van toepassing indien er fysieke gewelddaden aan te pas komen. Dat is zeker verdedigbaar en begrijpelijk maar we moeten ook verder kijken. Psychisch geweld is veel moeilijker te bewijzen en zal voor toepassingsproblemen zorgen. Dat geweld is dikwijls subtieler en heimelijker en daardoor des te destructiever. Eventueel kan er ook aan gedacht worden om een specifieke procedure in te voeren zoals in Nederland met de uithuiszetting. Een laatste punt dat we kunnen aanhalen betreft de idee om een of andere vorm van expliciet contactverbod in te bouwen, wat ook een verdere stap kan zijn in de strijd tegen het partnergeweld. Sommige landen kennen dit rechtsinstrument reeds. Dat zijn slechts enkele punten die later kunnen worden uitgediept. De VLD kan zich in elk geval reeds scharen achter het ter tafel liggende wetsontwerp dat de strijd met het partnergeweld in verhoogde mate moet aanbinden.

09.11 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, je pense sincèrement que ce projet de loi est un pas en avant très positif car il donne un signal édictant une norme, que les victimes entendront, disant qu'elles ont le droit de garder le logement familial, même si leur choix est d'aller dans un refuge où, effectivement, elles peuvent trouver toute une série d'aides et de soutien qui seraient importants. Donc, je crois que la publication prochaine de la nouvelle norme est vraiment un pas en avant!

Je voudrais faire état ici de l'enquête "Envers" réalisée en France sur la violence envers les femmes – son nom l'indique d'ailleurs – qui a donné un descriptif très approfondi de situations qui traversent toutes les classes sociales, tous les âges, toutes les origines ethniques. Cette enquête montre effectivement que – comme notre collègue Guv Hove l'a

09.11 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Dit ontwerp is een stap vooruit, want het verleent de slachtoffers het recht de gezinswoning te behouden, zelfs als ze voor een vluchthuis kiezen.

Volgens een Frans onderzoek zijn drie vrouwen op tien het slachtoffer van geweld tussen partners, zonder onderscheid naar sociale klasse, leeftijd of afkomst.

Deze wetgeving in het voordeel van

dit, les statistiques sont plus ou moins identiques – environ trois femmes sur dix sont victimes de violences dans le couple. Personnellement, je dirais plutôt que trois hommes sur dix sont violents avec leur compagne ou leur épouse. Je pense que positionner les choses de cette façon montre qu'il faut effectivement légiférer une politique judiciaire et policière importante qui prend acte et parti pour les femmes victimes. Mais cela montre aussi qu'il faut surtout l'accompagner de toute une série de mesures qui tiennent compte du fait qu'il y a un problème dans le chef de ces trois hommes sur dix, violents avec leur compagne ou épouse. Je pense que focaliser également sur ce problème permet qu'il devienne un problème social et non plus un problème privé.

Par conséquent je voudrais que, dans le plan national contre la violence, il y ait des éléments qui puissent soutenir des démarches qui ne relèvent effectivement pas du fédéral mais qui, via l'éducation et la culture, travaillent intensément sur des images de l'homme, sur les rôles partagés entre les femmes et les hommes. Cela permettrait d'éviter que la violence ne soit le canal principal d'expression d'une série de rancœurs ou de mal-être qui se vivent – je le répète – quelles que soient les classes sociales, les origines ou l'âge.

Je demande donc à Mme la ministre de pouvoir réfléchir le "plan national d'action contre la violence" également dans ce sens. J'ai noté aussi qu'une réflexion sur les peines alternatives serait absolument nécessaire. Et, même si ce n'est pas une compétence fédérale, il faudrait encourager des recherches sur l'encadrement des hommes violents.

Voilà ce que je voulais dire. Pour terminer, je reprendrai une chose relevée précédemment par deux de mes collègues sur l'importance de la formation de la police. J'ai été sidérée d'entendre un membre d'une police locale dire "c'est moi qui qualifie"! A cet égard, on a donc vraiment un problème; même si une femme vient porter plainte, si ce n'est pas qualifié, on n'avance guère.

Il y a vraiment nécessité – et pas seulement pour la fin de cette législature-ci, mais aussi pour la prochaine – d'une politique judiciaire, tant au niveau des parquets que de la police, qui prenne fait et cause dans l'esprit du projet de loi que nous allons voter.

09.12 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik kwam wat moeilijk uit de startblokken, maar ik ben dan toch bij het spreekgestoelte geraakt.

Mevrouw de minister, collega's, ik wens mij vooral aan te sluiten bij de heer Bourgeois. Ik zal wel enigszins andere aandachtspunten en klemtonen leggen. Bovendien zal er toch iets meer teleurstelling in de teneur van mijn betoog te bemerken zijn dan bij de heer Bourgeois. Niettemin vind ik dat er op dit spreekgestoelte heel wat verstandige zaken zijn gezegd.

Vooraf zeg ik al dat wij zeker niet tegen dit wetsontwerp zullen stemmen. Bij de aanvang van de bespreking in de commissie heb ik het wetsontwerp niet met heel veel enthousiasme begroet. Die begeestering is nog verder weggeëbd naarmate de debatten in de commissie vorderden. Ik moet concluderen dat wat wij hier gepresteerd hebben, geen technisch hoogstandje is op juridisch vlak. Wellicht zal het ook deels aan zijn doel voorbijschieten. Mijn grootste bekommernis is dat het contraproductief kan werken ten opzichte van het huwelijk als instelling wegens het betuttelende karakter en omdat velen twee of drie

de slachtoffers moet gepaard gaan met maatregelen die rekening houden met het feit dat drie mannen op tien gewelddadig zijn. In het Nationaal Actieplan tegen geweld zal men moeten inspelen op het door de cultuur bepaalde beeld van het rollenpatroon binnen het koppel. Men zal moeten nadenken over alternatieve straffen en over de begeleiding van de gewelddadige mannen.

Tot slot moet ook de politie worden bijgeschoold, want zij moet de toestand kunnen inschatten. Het gerechtelijk beleid ten aanzien van de parketten moet gaan in de richting die dit wetsontwerp aangeeft

09.12 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Je souhaite surtout m'associer à l'intervention de Monsieur Bourgeois, même si je souligne d'autres aspects et que mon exposé traduira sans doute davantage la déception que je ressens. Le Vlaams Blok ne votera toutefois pas contre ce projet de loi.

Le projet de loi n'est pas un joyau de la technicité juridique; il manquera en partie son objectif et exercera un effet contre-productif sur l'institution du mariage en raison de son caractère tracassier et de la menace, pour les futurs époux, de perdre le logement familial.

keer zullen nadenken voor ze gaan huwen. Men weet immers van tevoren dat men bij conflicten de gezinswoning kan verliezen.

Eerst en vooral laat de kwaliteit van het wetgevend werk wat te wensen over. Wanneer ik artikel 3 dat artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek wijzigt en dat betrekking heeft op de voorlopige maatregelen bij heftige verstoring van de verstandhouding of grof plichtsverzuim in ogenschouw neem, dan stel ik vast dat men het schuld criterium nog iets verder gaat uitdiepen. Deze procedure vindt nochtans plaats voor de vrederechter, waar verzoening een basisidee zou moeten blijven. De toekenning, al is het maar ten voorlopige titel, van de echtelijke woonst aan een slachtoffer van gewelddaden kan in sommige gevallen – ik wik mijn woorden – misschien niet de juiste oplossing zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan de situatie waarin de gezinswoning ook gebruikt wordt voor handelsdoeleinden of als vrijberoepspraktijk. Het zou dan misschien beter zijn dat de geweldenaar in kwestie toch kan blijven instaan voor de kostwinning. Als hij moet verhuizen, zou dat kunnen leiden tot inkomstenverlies, wat ook weer terugwerkt op de vrouw en de kinderen, dit in het geval waarin de echtgenoot de geweldenaar zou zijn, wat de meest voorkomende situatie is.

Ik betreur dat het criterium van de preferentiële toekenning van de gezinswoning op basis van gewelddaden nu helemaal boven aan het prioriteitenlijstje komt te staan, terwijl in andere gevallen toch misschien een meer humane en betere regeling in geval van gezinsmoeilijkheden mogelijk is. Men moet in dergelijke situaties niet altijd bestraffend optreden.

Men heeft in het wetsontwerp een krakkemikkige juridische constructie opgezet om zagezegd tegemoet te komen aan het probleem van de preferentiële toekenning van de gezinswoning. Men doet eerst en vooral een beroep op een begrip uit het strafrecht, namelijk de ernstige aanwijzing in het geval van dringende en voorlopige maatregelen. Ik heb het niet over de definitieve vereffening en verdeling van het vermogen na echtscheiding. Ik heb het over artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek waarin wordt bepaald dat een ernstige aanwijzing van slagen en verwondingen een voldoende grond is om te komen tot een preferentiële toekenning ten voorlopige titel. De term ernstige aanwijzing komt uit het strafrecht en ik vraag me dan ook af wat er moet gebeuren met de tot nu bekende bewijsmiddelen uit het burgerlijk recht: de authentieke akte, de onderhandse akte, de getuigenis, het vermoeden en de eed. Met de ernstige aanwijzing voegt men in het burgerlijk recht een nieuw, een zesde soort bewijsmiddel in.

Collega's, ik wil u erop wijzen dat in het strafrecht de term ernstige aanwijzing betekent dat er geen bewijs is; het dient slechts om bijvoorbeeld een verdachte door te verwijzen van de raadkamer naar de correctionele zitting. Collega Hove kan mij daarin bijtreden, vermoed ik. In het burgerlijk recht zegt men plotseling dat een ernstige aanwijzing een bewijsmiddel op zichzelf vormt om de gezinswoning op preferentiële basis te laten toekennen aan de partner die misschien het slachtoffer is geworden van een gewelddaad. Dit is volgens mij toch een wankle en gevaarlijke constructie, want op basis daarvan kunnen veel foute beslissingen worden genomen die achteraf misschien moeilijk kunnen worden teruggedraaid. Men gebruikt de bepaling bovendien om een burgerlijke sanctie in te voeren in het recht. Ik wil u erop wijzen dat deze burgerlijke sancties op het einde van de vorige eeuw stilaan werden afgebouwd. Ook in het kader van de mensenrechten is daar vaak over gediscussieerd. Een burgerlijke straf wordt niet zo vaak meer aanvaard in ons recht maar hier wordt het opnieuw ingevoerd. In feite is dit dan ook een zeer conservatieve bepaling en in dit geval een forse stap achteruit.

Il est regrettable que l'article 3 du projet modifie l'article 223 du Code civil en renforçant le critère de culpabilité pour le juge de paix qui, traditionnellement, se voit pourtant attribuer un rôle de médiateur.

Il est dommage que l'on ait fait de l'attribution du logement familial au partenaire victime une absolue priorité. D'autres solutions aux conflits, plus humaines, sont en effet parfois préférables pour toutes les parties concernées. C'est notamment le cas lorsque le partenaire, auteur des actes de violence, utilise le logement familial dans l'exercice de sa profession. En pareilles circonstances, un déménagement forcé peut être lourd de conséquences pour son revenu et, partant, influencer négativement sur la situation financière du partenaire victime et des enfants s'il y en a.

Selon le projet, des "indices sérieux" de culpabilité suffisent pour que le logement familial soit attribué temporairement à la victime, en vertu de l'article 223 du Code civil. Qu'en est-il des cinq moyens de preuve civils usuels? Un sixième moyen y sera-t-il ajouté? La notion d'"indices sérieux" est empruntée au droit pénal, où elle implique toutefois l'absence de preuve. Cette notion n'apparaît que lors de l'examen d'un renvoi éventuel de la chambre du conseil au tribunal correctionnel. Le recours à cette construction branlante pour instaurer une nouvelle sanction civile constitue une régression. Depuis la fin du siècle dernier, en effet, on s'emploie à mettre progressivement fin aux sanctions civiles. En tant que juriste, je puis admettre les exceptions parce qu'elles confirment la règle mais pas les dérogations à des catégories et à des principes établis qui sont sources de confusion.

Dès que le renvoi aux articles 398 à 400 et 410 du code pénal dans le projet a fait l'unanimité, il a été décidé de déformer et de dénaturer la notion centrale de "coups et blessures". Il serait toutefois

Als jurist kan ik leven met een uitzondering, omdat ze de regel bevestigt. Men zou dit zesde soort bewijsmiddel misschien een uitzondering kunnen noemen. Als voormalig rechtspracticus sta ik evenwel afkerig van afwijkingen op vaste rechtscategorieën en rechtsprincipes, want die zaaien twijfel en onzekerheid. Die ernstige aanwijzingen die men nu in het burgerlijk wetboek opneemt, vormen geen uitzondering maar een afwijking. Die afwijking zal niet leiden tot meer rechtszekerheid, integendeel. Het gevolg daarvan is dat men op basis van deze stringente regeling voor de vrederechter niet altijd een treffelijke regeling zal kunnen verkrijgen. De vrederechter kan zich enkel nog vastklampen aan de uitzonderlijke omstandigheden. Als jurist wil ik niet juichen en triomferen, want wat zijn precies die uitzonderlijke omstandigheden. Als wetgever kunnen wij via de wetteksten wel een aanwijzing geven over wat nu precies onder uitzonderlijke omstandigheden moet worden verstaan.

Doch in elk geval zullen de rechters beslissen. Dan kan men twee wegen uitgaan. Ofwel zal dat leiden tot een proliferatie van gronden van uitzonderlijke omstandigheden, wat niemand wenst en ik ook niet. Dat zou trouwens een uitholling betekenen van de regeling die men nu uitwerkt. Ik ben daar geen voorstander van, maar zou dat nog verkiezen boven het andere uiterste, namelijk de al te verregaande inperking van de beoordelingsbevoegdheid van de rechter. Ik vrees een beetje dat dit wordt beoogd, omdat men poogt van de preferentiële toewijzing op basis van slagen en verwondingen – verkrachting en poging tot moord zitten er natuurlijk ook bij – het eerste en bijna sacrosancte criterium te maken.

Ik heb nog een punt van kritiek vooraleer ik de politieke aspecten aanvat. Dat men bepalingen uit het Strafwetboek invoert in het Burgerlijk Wetboek, tot daar aan toe. Maar wat hebben wij nu gezien tijdens de debatten in de commissie Justitie? Zodra men het erover eens was dat die bepalingen uit de Strafwet – slagen en verwondingen, artikel 398 tot en met 400, 403, noem maar op – konden worden ingevoerd in het Burgerlijk Wetboek, besliste men in feite ze wat te deformeren en te denatureren. Geweld of slagen en verwondingen zoals neergeschreven in het Strafwetboek, zouden nu niet meer hetzelfde betekenen in het burgerlijk recht. Het zou niet meer een eenvoudige klap zijn in het gezicht; het zou niet meer een eenvoudige duw zijn zoals de strafrechter nu verstaat onder slagen en verwondingen. Ik probeer de nieuw ingevoerde definitie in het burgerlijk recht te omschrijven maar wil er op wijzen dat tot nu toe geen enkele collega erin geslaagd is om dat op een treffelijke wijze te doen. Het zou gaan om geweld van voornamelijk de man op zijn echtgenote dat aanhoudend en wederkerend is, eerder dan eenmalig. De vraag is of uitsluitend en alleen het geweld van de man op zijn echtgenote dat eerder aanhoudend en wederkerend is, door een rechter zal worden gesanctioneerd. Ik denk dat de burgerlijke rechters die hierover zullen moeten oordelen, de feiten eerder zullen kwalificeren volgens de klassieke principes uit het strafrecht, eerder dan een à la carte redenering te gebruiken in het Burgerlijk Wetboek. Ik wil er trouwens op wijzen dat er alleen in de toelichting werd op gewezen dat geweld niet zozeer het eenmalige geweld kan zijn, maar eerder het wederkerende. In de wet vindt men daar geen neerslag van. Men verwijst in de wet louter en alleen naar de strafrechtelijke bepalingen. Wellicht is het mogelijk dat rechters hierdoor toch een iets andere interpretatie of strekking geven aan wat men in feite door middel van het wetsontwerp heeft willen beteugelen.

Zo zijn wij tot slot van mijn toespraak beland bij de politieke aspecten van deze wet. Ik meende toch dat het eerst en vooral de oodracht had

préférable de conserver la signification fixe au sens pénal de ces notions au lieu d'instaurer une signification à la carte destinée à être utilisée en droit civil. Quoi qu'il en soit, la loi renvoie purement aux dispositions pénales, sans plus, de sorte qu'il appartient aux juges d'appliquer la loi et de l'interpréter.

Sur le plan politique également, le projet de loi présente de nombreuses failles. Ce projet, qui tend à prévenir la violence intrafamiliale, n'atteindra pas son objectif. C'est précisément dans cette matière de difficultés familiales que la majorité a cru nécessaire d'alourdir les peines. Un bien matériel, le logement familial, est transformé en une arme privilégiée du conflit, ce dont les avocats seront reconnaissants. L'absence de terreur psychique dans le projet de loi donne crée une distorsion.

La philosophie de ce projet est en totale contradiction avec celle de la majorité, qui préconise un divorce sans torts, qui avance l'idée de quotas pour les prisonniers et qui souhaite des peines plus légères. Se pourrait-il qu'il y ait un rapport avec l'esprit revanchard entretenu par certains députés? Ce genre de conflit relève sans conteste de la nature humaine. Je ne désire prendre la défense d'aucun criminel mais je ne souscrirai pas à la présentation des faits mise en avant par Mme Dardenne selon laquelle nous devons régler leur compte aux monstres.

Je crains également que ce problème n'apporte aucune solution au statut non protégé de la femme dans les communautés fermées qui relèvent d'une autre culture.

Ce projet aurait dû constituer la pierre angulaire d'une série de mesures. Il est désormais le premier et s'on efficacité s'en trouvera entamée. Le mariage, le fondement de la société, est aujourd'hui remis en question.

Si les intentions sont louables, le résultat n'augure rien de bon. Pour toutes ces raisons. le Vlaams Blok

moeten zijn om gezinsgeweld te voorkomen. Ik vermoed dat dit geenszins zal lukken, integendeel. Men zegt vaak dat het moeilijk is om zware straffen op te leggen om af te schrikken. Dat wordt ook gezegd in verband met de doodstraf. Dat is toch altijd de redenering die ik bij velen in het halfrond hoor. Precies bij gezinsmoeilijkheden, in een situatie waarin mensen op elkaars lip zitten, gaat men meer straffen en de straffen verzwaren. Wat doet men daarenboven nog meer? Men maakt een materieel goed, weliswaar de gezinswoning en dus een van de belangrijkste goederen uit het vermogen, tot bevoorrechte inzet van de strijd. Geloof me, wanneer men eenmaal voor de vrederechter staat of voor de rechter ten gronde, zal de strijd niet worden getemperd, maar veeleer aangewakkerd, in meer gevallen dan voorheen. Wat is immers de reflex van een advocaat? Wanneer die nu dergelijke zaak binnenkrijgt, zal hij kijken naar de preferentiële toewijzing van de gezinswoning en onmiddellijk zoeken naar ernstige aanwijzingen: zijn ze er in het geval van de eisende echtgenote of zijn ze er niet in het geval van de verwerende echtgenoot.

Dat is de spin-off van deze wet die u zult creëren, spin-off die u wellicht niet wenst. Ik spreek hier als iemand met toch bijna tien jaar ervaring in de praktijk. Zo redeneren advocaten en dat zal een gevolg zijn van deze wet.

U laat bovendien na de psychische terreur op te nemen in het wetsontwerp. Zoals daarnet al werd gezegd, valt die inderdaad moeilijk te bewijzen. Psychische terreur is een verschijnsel dat zeer moeilijk te vatten is in het feitenbewijs. Ik vind echter dat er door het weg te laten een scheeftrekking gebeurt en dat de beoordelingsmogelijkheid van de schuld er voor de rechter niet makkelijker op wordt. Jarenlang pesten en tergen door een man van zijn vrouw zou, na een paar gewelddaden van de vrouw tegen haar man, zelfs ertoe kunnen leiden dat zij haar recht op de preferentiële toewijzing van de gezinswoning verliest.

Ik ben ervan overtuigd dat er in sommige gevallen – ik zeg niet in alle gevallen – een verdere verzuring van de relatie zal optreden, vaak ook met weeral een weerslag op de kinderen, die samen met de gezinswoning de inzet zullen worden van het conflict dat moet worden beslecht.

Ten slotte staat de visie van dit wetsontwerp toch enigszins haaks op de huidige filosofie van de meerderheid. Men is bezig met de schuldloze echtscheiding. Er liggen hier in het Parlement verschillende voorstellen met betrekking tot bemiddeling in alle mogelijke juridische conflicten. Men is bezig met begeleiding van daders, met minder en mildere straffen, met quota voor gevangenen, enzovoort. Precies op dit domein echter, waar het gaat om de meest intieme levenssfeer van de burgers, gaat men strafverzwarend optreden, gaat men de aantijgingen verzwaren. Dat is betreurenswaardig, dat is een inconsequentie die niet goed te keuren valt.

Het sterkt mijn vermoeden – ik heb daarnet mevrouw Dardenne gehoord – dat er een soort revanche-idee leeft bij sommigen in dit Parlement. Mevrouw Dardenne, u bent nu wel aan het bellen, maar ik richt het woord tot u; ik wil niet de spot drijven met de problematiek van de gezinsconflicten. Ik zou nooit hebben gesteld dat mannen aan hun goederen hangen, dat zij het inderdaad niet fair vinden hun goederen te verliezen. U heeft daarmee gelachen! Ik lach daar niet mee, het gaat toch om de meest menselijke van alle conflicten en ik vraag allerminst begrip voor de daders. Om het echter zo voor te stellen, even lachend, dat men eens gauw zal afrekenen met een of ander soort monster, in die filosofie kan ik toch niet meegaan.

Collega's, ik vrees ook – en daarvan moet toch werk worden gemaakt zonder een beschuldigende vinger op te steken – dat wij geen vat zullen krijgen op bepaalde gesloten gemeenschappen afkomstig uit andere culturen waar de vrouw in sommige gevallen bijna een rechteloos wezen is. Met dit wetsontwerp zullen wij geen toegang vinden tot die delen van de maatschappij. Voor die gesloten gemeenschappen, waar de vrouw meestal al vanuit een culturele achtergrond minder goed wordt behandeld, zullen nog de nodige inspanningen moeten worden geleverd om de daders in die milieus te vatten.

Ik vind dat dit wetsontwerp misschien als laatste had kunnen komen van een hele reeks maatregelen. Nu komt het echter als eerste punt en verschiet men een hoop kruis, wat tot niets dient. Het huwelijk – dat ook hier weer eens wordt betutteld en door de mangel wordt gedraaid – zal niet meer de hoeksteen van de samenleving zijn. Dit wetsontwerp maakt er eens te meer een losliggende klinker van.

Tot besluit, mevrouw de minister, nog dit. Alle goede bedoelingen ten spijt en hoe nobel, edel en goed de bedoelingen ook moge zijn, toch vrees ik dat het wetsontwerp niet zal leiden tot het beoogde resultaat.

Volgens mij is het geen goed wetsontwerp en het Vlaams Blok zal zich bij de stemming daarover onthouden.

09.13 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, madame la vice-première ministre, chers collègues, dans une société dite moderne comme la nôtre, il est surprenant de constater que le traitement des plaintes pour violence conjugale est loin d'être réglé. Bien au contraire! Plus de 90% des plaintes relatives à des faits de violence conjugale sont classées sans suite. Un tel constat nous amène à reconnaître qu'il existe une impunité trop récurrente dans le chef de l'auteur des violences et que la victime, ne voyant se profiler aucune sanction, perd confiance dans la capacité des autorités judiciaires à lutter contre le phénomène de la violence conjugale.

Le problème de l'attribution du logement familial est aujourd'hui traité. Je voudrais, madame la ministre – je reviendrai, à la fin de mon exposé, sur ce problème – que l'on aille encore plus loin et parler des domiciliations d'office.

Des modifications législatives ont déjà eu lieu. Je songe à la loi du 24 novembre 1997 qui a reconnu une dimension sociale au phénomène de la violence conjugale en encourageant les victimes à s'adresser aux services de police, en sensibilisant les parquets et services de police en vue d'un meilleur suivi des plaintes et en permettant l'éloignement temporaire de l'auteur présumé.

Le projet de loi s'inscrit dans une évolution législative qui ne peut être que favorable. La possibilité que donne ce projet, dans certaines hypothèses de violence conjugale, d'accorder la jouissance du domicile conjugal au conjoint victime de violences conjugales, qui en fait la demande, constitue une avancée non négligeable dans la lutte contre la violence conjugale.

Cependant, il convient de ne pas s'arrêter en si bon chemin. En premier lieu, notre groupe souhaite qu'une vraie réforme du Code pénal intervienne pour tenir compte réellement du phénomène de la violence conjugale. Nous pensons, notamment à une disposition pénale spécifique qui sanctionne les violences sexuelles au sein du couple. Une plus grande sévérité dans les peines sanctionnant les coups et blessures simples serait également opportune.

09.13 Joseph Arens (cdH): Er wordt vastgesteld dat meer dan 90% van de klachten in verband met echtelijk geweld geseponneerd worden. De wet van 24 november 1997 biedt de mogelijkheid om de vermoedelijke dader te verwijderen, en het huidige ontwerp betekent een aanzienlijke wetgevende vooruitgang. Maar waarom niet nog verder gaan? Onze fractie wil een daadwerkelijke hervorming van het Strafwetboek. Ook pleiten we voor een bewustmaking van de verschillende betrokkenen zoals artsen en sociale diensten. De preventiehuizen en de opvangcentra moeten over meer middelen beschikken. En ook de school moet haar opvoedingstaak inzake het verdedigen van de basiswaarden van onze maatschappij vervullen. Onze fractie zal voor dit ontwerp stemmen. Ik wil even op het probleem van de domiciliëring van ambtswege terugkomen. Er bestaat op dit ogenblik geen wettelijke manier om een aantal situaties aan te pakken.

Par ailleurs, nous plaidons pour une sensibilisation accrue des différents intervenants. Il nous apparaît essentiel que les services de police puissent être correctement formés à cette problématique quant aux attitudes à développer. Les médecins doivent être amenés à pouvoir identifier davantage les actes de violence et à faire prévaloir leur devoir d'assistance à personne en danger sur le principe du secret professionnel.

Il faut ensuite incontestablement améliorer les services sociaux et les espaces de prévention. Les centres de prévention doivent être plus nombreux et disposer de moyens financiers plus importants, cela afin de développer des actions ciblées. Les lieux d'accueil doivent se multiplier et se diversifier. Nous pensons au refuge de première aide et d'urgence, à la mise en place d'appartements familiaux équipés et sécurisés.

Enfin, il ne serait pas inutile que la sensibilisation pour prévenir la violence conjugale commence dès l'école primaire par le biais d'approches thématiques sur les problématiques telles que l'égalité des sexes, le respect de soi et des autres, le rapport vis-à-vis du corps. Nous pensons également qu'un manque de vigilance des parents quant aux programmes TV que regardent les enfants, peut développer dans le futur des comportements agressifs inappropriés. Là également, l'école doit jouer son rôle en terme de défense des valeurs fondamentales de notre société.

Notre groupe votera pour ce projet de loi car il constitue un pas important dans la bonne direction, même s'il conviendrait d'aller encore plus loin. Je reviens ici à la domiciliation d'office à laquelle j'ai été confronté en tant que bourgmestre. En effet dans ma commune, un mari homosexuel loge deux de ses petits copains qui ont, en outre, élu domicile chez lui. Sur rapport de la police, j'ai refusé en tant que bourgmestre une troisième domiciliation. Mais le ministère de l'Intérieur, ne partageant pas ma position, a envoyé des contrôleurs sur place. Ces derniers ont estimé que, malgré les problèmes qu'ils constataient, il y avait suffisamment de place dans ce logement familial pour qu'une personne supplémentaire puisse y être domiciliée. Finalement, le problème a été réglé puisque sur pression de la police et du bourgmestre, la personne concernée a pris un logement ailleurs. Mais nous sommes toujours confrontés à la présence des autres petits copains du mari dans l'habitation familiale qui font souffrir l'épouse et nous ne disposons d'aucun moyen légal pour régler cette situation. Nous avons transmis le dossier au parquet qui nous a répondu qu'il était incompétent en cette matière.

Actuellement, le dossier est entre les mains du juge de paix. Je pense vraiment qu'il doit y avoir moyen de légiférer au niveau des domiciliations d'office. Je compte sur vous, madame la ministre, pour continuer à faire évoluer cette loi.

09.14 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, vous me permettrez d'abord de mettre en évidence le travail de Mme Dardenne qui a fait, à cette tribune, un excellent rapport où chacun aura pu trouver la richesse du débat que nous avons eu en commission.

M. Bourgeois s'est demandé si le projet était une réponse suffisante à la dure réalité de femmes victimes de violences intraconjugales graves, notamment physiques. Non, ce n'est pas une réponse suffisante mais c'est une réponse nécessaire. Elle est un des éléments-clés d'un plan beaucoup plus large. En effet, à ma demande, le gouvernement belge

09.14 Minister Laurette Onkelinx: Mijn antwoord aan de heer Bourgeois is dat dit ontwerp niet volstaat als antwoord, maar dat het wel noodzakelijk is. Het is een hoeksteen van een groter plan. De regering heeft immers een nationaal actieplan opgezet. Een eerste onderdeel hiervan behelst de vorming van alle betrokkenen. Een

s'est doté d'un plan d'action national de lutte contre la violence dont les femmes sont victimes.

Ce plan parle de formation et beaucoup ici ont évoqué la nécessité de formation des intervenants qui sont amenés à s'occuper de cette violence intraconjugale. Ce plan parle aussi de moyens de preuve à donner aux victimes, de campagne générale à mener en relation avec le niveau fédéral et les régions et les communautés, de la nécessité pour les procureurs généraux de se doter d'une politique criminelle particulière en la matière, de la nécessité d'avoir des statistiques sexuées beaucoup plus performantes et de prévention. Ce projet est une première réponse mais, à lui seul, il ne suffit pas.

M. Bourgeois a raison de dire qu'il faut avant tout un changement des mentalités. C'est vrai, mais ce changement, on ne peut pas simplement l'attendre; il faut le travailler, le préparer. Comme je viens de le dire, il existe une nécessité en matière de prévention et de formation, particulièrement dans les services de police. Nous nous attelons à la tâche. Ainsi, le travail de formation des policiers a été très important. Nombre de ceux-ci se sont inscrits dans les formations de base et dans les formations continuées. Des journées spécifiques d'information sur la violence dans le couple ont été organisées à leur intention. En février 2003, le Conseil supérieur de la Justice organisera plusieurs journées de formation pour les magistrats, notamment avec le professeur Bruynoog et Mme Pascale Franck; je me permets de citer cette dernière puisque, à Anvers, un travail tout à fait extraordinaire est fait à propos de cette violence intraconjugale. Je pense que ce sera une intervenante de qualité pour ce genre de formation.

Tout ceci prouve que nous sommes évidemment bien conscients de la nécessité d'agir. Tout comme M. Bourgeois, je peux citer mon expérience d'avocate; je sais que trop souvent ces violences sont considérées comme étant des affaires privées qui ne relèvent absolument pas de l'ordre public. Il faut pouvoir dire clairement qu'il n'en est pas ainsi.

Il est vrai que trop de dossiers sont classés sans suite. La loi Franchimont dit que lorsqu'il y a un classement sans suite, il faut une motivation, sauf cas particulier.

La circulaire précise les cas où l'on peut échapper à la motivation. D'après les informations qui m'ont été communiquées, ce serait notamment le cas pour les différends entre personnes. J'ai donc pris l'initiative d'écrire au ministre de la Justice pour évoquer cette exception, en demandant de la remettre en discussion. Cela permettrait peut-être de rencontrer la problématique du classement sans suite.

Enfin, M. Bourgeois estime que cette notion de circonstances exceptionnelles pose problème. Je ne le pense pas. Cette notion permettrait aux juges de paix, aux juges des référés de s'écarter de la voie indiquée dans le projet de loi, à savoir l'attribution préférentielle du logement familial à la victime de violences physiques. Ceci fait partie finalement d'une volonté de faire confiance au travail de proximité des juges de paix. Une indication claire est donnée: une motivation particulière des juges de paix s'ils s'écarterent de la voie préconisée par le projet de loi. Je pense que le travail d'appréciation du juge de paix est tout à fait nécessaire, surtout en cette matière. En tant qu'avocate, je ne crois pas que l'on risque ainsi de ralentir les procédures.

Mme Grauwels a beaucoup parlé du silence qui entoure la violence: le silence au sein du couple. le silence des enfants – que l'on peut

ander onderdeel betreft de bewijsmiddelen die aan de slachtoffers ter beschikking moeten worden gesteld en de noodzaak een specifiek strafrechtelijk beleid uit te werken en statistieken volgens het geslacht op te stellen.

We moeten werk maken van een mentaliteitsverandering. De agenten moeten een opleiding krijgen. In februari 2003 zal de Hoge Raad voor de Justitie een opleiding voor de magistraten organiseren. Er worden te veel dossiers geseponneerd. De wet Franchimont vereist in dit geval een motivering. Ik heb de minister van Justitie aangeschreven om dit ter discussie te stellen. Ik denk niet dat het begrip uitzonderlijke omstandigheden een probleem vormt; het beoordelingswerk van de vrederechter is nodig. Mevrouw Grauwels heeft het uitgebreid gehad over de stilte die rond geweld hangt en de heer Hove heeft het probleem in de hele wereld geschetst. Op Europees niveau werken wij aan de indicatoren inzake geweldpleging. Mijnheer Arens, wij zullen het later nog kunnen hebben over het probleem van de opgelegde woonstkeuze.

Het Vlaams Blok denkt dat dit ontwerp het huwelijk zal ontmoedigen. Het huwelijk kost wat kost, dus. Dat is belachelijk en schandelijk. Je zou denken dat dergelijke uitspraken tot het verleden behoren. Wel neen!

De Grondwet bepaalt dat mannen en vrouwen gelijk zijn. We moeten daadwerkelijk optreden om dat waar te maken. Dit ontwerp is daarvan een voorbeeld. Deze namiddag komen nog andere ontwerpen in die zin aan bod. De regering blijft vooruitgang boeken in deze aangelegenheid.

comprendre –, le silence des voisins, le silence des autorités – je pense aux communes, aux services de police, au monde judiciaire au sens le plus large du terme. Il est vrai que ce silence a pesé terriblement pendant de nombreuses années. On commence à en sortir doucement. Un projet comme celui-ci permet d'étaler plus clairement ce qui se passe de l'autre côté de la porte.

Monsieur Hove, vous avez situé le problème au niveau mondial. C'est vrai que la Belgique n'est pas le seul pays à connaître la violence intraconjugale. Nous travaillons beaucoup au niveau européen pour obtenir des indicateurs de violence concernant les femmes. Sous chaque présidence, un choix est fait concernant la problématique de l'égalité des hommes et des femmes. Nous veillons à ce que les Etats bénéficient d'indicateurs pertinents.

Ainsi, sous la présidence belge, nous avons choisi les indicateurs d'inégalité salariale entre hommes et femmes. Le Danemark a choisi les indicateurs de violence intraconjugale, dont les femmes sont victimes. La fin de l'année pourrait voir des avancées intéressantes en la matière. Je suis également d'accord avec Mme Drion quant à la nécessité de la prise en compte, de la prise de conscience beaucoup plus généralisée de cette problématique.

Monsieur Arens, nous parlions précisément avant que vous ne montiez à la tribune de la question de la domiciliation d'office. Cela n'entre pas nécessairement dans le cadre de la discussion de ce projet, mais nous aurons ultérieurement l'occasion d'en parler plus largement.

Enfin, le Vlaams Blok a exposé des thèses terribles. Ce projet serait contre-productif par rapport au mariage. Donc, vous voulez le mariage à tout prix. Tant pis si les femmes se font battre! Ce qui compte, c'est qu'on se marie. C'est fou! C'est ridicule! C'est honteux! En commission, le représentant du Vlaams Blok avait dit "Peut-être finalement les femmes cherchent-elles à se faire battre au sein du couple". On croit que ces propos datent du siècle passé. Et bien, non, on les entend encore à notre époque. Après ce genre d'argument, il est préférable que vous votiez contre ce projet de loi. Ce serait plus conforme à vos choix de société.

Monsieur le président, mon choix est évidemment celui d'une démocratie, où, conformément à la Constitution, hommes et femmes ont, dans les faits, les mêmes obligations et les mêmes droits. Pour qu'il en soit ainsi, non seulement faut-il élaborer des textes, mais encore faut-il des actes résolus. Ce projet de loi est un de ces actes. Cet après-midi, nous allons examiner deux autres réponses, qui se situent notamment dans le cadre de la loi anti-discrimination ou encore de l'institut pour l'égalité entre hommes. Cela signifie que le gouvernement a véritablement décidé de prendre le problème égalité hommes/femmes à bras le corps, dans le suivi de ce qui avait été fait auparavant. J'ai toujours voulu mettre en évidence le travail de celle qui m'a précédée au département. En conséquence, nous continuons à travailler à ce problème encore très actuel. C'est une singularité de l'arc-en-ciel dont je suis, monsieur le président, particulièrement fière.

09.15 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister is blijkbaar bezeten van een zodanige virulente haat tegenover het Vlaams Blok dat zij elk redelijk argument dat ik naar voren heb gebracht, niet in overweging heeft genomen. Zij heeft het einde van mijn betoog totaal verdraaid. Dat betreurt ik. Ik zeg nogmaals dat het Vlaams Blok zich op dit wetsontwerp zal onthouden. Wij stemmen niet tegen. want wij zijn gevoelig voor de maatschappelijke

09.15 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): La ministre Onkelinx voue une telle haine au Vlaams Blok qu'elle n'a donné suite à aucun de mes arguments..

problematiek. Mevrouw de minister heeft dat blijkbaar niet begrepen.
(...) *(Deze woorden werden op last van de voorzitter geschrapt)*

De **voorzitter**: Mijnheer Schoofs, ik zou graag hebben dat u dat laatste terugneemt. Dit is een persoonlijk verwijt dat u niet kunt maken.

09.16 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Zij mag dat altijd als een persoonlijk feit opvatten en daarop reageren, mijnheer de voorzitter. U hebt het recht om de passage te laten schrappen uit het debat. Het zal mij een zorg wezen of u dat doet.

09.16 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Elle a en outre complètement déformé la fin de mon exposé. Je répète que le Vlaams Blok a décidé de s'abstenir, et non de voter contre

De **voorzitter**: Ik laat die woorden schrappen, mijnheer Schoofs.

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1693/7)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1693/7)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot toewijzing van de gezinswoning aan de echtgenoot of aan de wettelijk samenwonende die het slachtoffer is van fysieke gewelddaden vanwege zijn partner en tot aanvulling van artikel 410 van het Strafwetboek".
L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi visant à l'attribution du logement familial au conjoint ou au cohabitant légal victime d'actes de violence physique de son partenaire, et complétant l'article 410 du Code pénal".

Het wetsontwerp telt 6 artikelen.
Le projet de loi compte 6 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 6 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 6 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

La séance est levée.
De vergadering is gesloten.

La séance est levée à 12.50 heures. Prochaine séance le mercredi 16 octobre 2002 à 14.15 heures.
De vergadering wordt gesloten om 12.50 uur. Volgende vergadering woensdag 16 oktober 2002 om 14.15 uur.

BIJLAGE**ANNEXE****PLENUMVERGADERING****SÉANCE PLÉNIÈRE****WOENSDAG 16 OKTOBER 2002****MERCREDI 16 OCTOBRE 2002****MEDEDELINGEN****COMMUNICATIONS****COMMISSIES****COMMISSIONS****Verslagen****Rapports**

Volgende verslagen werden ingediend:
namens de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen,

- door de heer Geert Versnick, over:
 - . het wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, gedaan te Jeddah op 22 april 2001 (overgezonden door de Senaat) (nr. 1970/2);
 - . het wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Regering van Burkina Faso inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 18 mei 2001 (overgezonden door de Senaat) (nr. 1980/2);

namens de commissie voor de Justitie,

- door de heer Tony Van Parys, over het wetsontwerp houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen (nr. 1747/4);
- door mevrouw Karine Lalieux, over het wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende het gesloten centrum voor voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd (nr. 1865/2);

namens de verenigde commissies voor de Landsverdediging en de Legeraankopen,

- door mevrouw Mirella Minne, over het Plan voor Investerings voor Defensie en Veiligheid (nr. 2076/1).

Les rapports suivants ont été déposés:
au nom de la commission des Relations extérieures,

- par M. Geert Versnick, sur:
 - . le projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le Royaume d'Arabie Saoudite concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Djeddah le 22 avril 2001 (transmis par le Sénat) (n° 1970/2);
 - . le projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le Gouvernement du Burkina Faso concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 18 mai 2001 (transmis par le Sénat) (n° 1980/2);

au nom de la commission de la Justice,

- par M. Tony Van Parys, sur le projet de loi relatif à la mise en concordance des dispositions légales en vigueur avec la loi du 10 juillet 1996 portant abolition de la peine de mort et modifiant les peines criminelles (n° 1747/4);
- par Mme Karine Lalieux, sur le projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération entre l'Etat fédéral, la Communauté germanophone, la Communauté française et la Communauté flamande relatif au centre fermé pour le placement provisoire de mineurs ayant commis un fait qualifié infraction (n° 1865/2);

au nom des commissions réunies de la Défense nationale et des Achats militaires,

- par Mme Mirella Minne, sur le Plan d'Investissements pour la Défense et la Sécurité (n° 2076/1).

REGERING**GOUVERNEMENT**

Opmerkingen betreffende een wetsvoorstel

Observations concernant une proposition de loi

Bij brief van 15 oktober 2002 zendt de minister van Financiën zijn advies en zijn opmerkingen over betreffende het wetsvoorstel van de heren Josy Arens, Jean-Pierre Detremmerie, Jacques Lefevre, Jean-Jacques Viseur en Yves Leterme tot wijziging van artikel 34 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 in verband met de pensioenen die door een Franse instelling voor aanvullende pensioenen worden gestort (nr. 1849/1–2001/2002) en de eisen van het Comité ter bescherming van de Belgisch-Franse grensarbeiders, betreffende de verlaagde belasting op of de volledige vrijstelling van aanvullende Franse pensioenen.

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Par lettre du 15 octobre 2002, le ministre des Finances transmet son avis et ses remarques concernant la proposition de loi de MM. Josy Arens, Jean-Pierre Detremmerie, Jacques Lefevre, Jean-Jacques Viseur et Yves Leterme modifiant l'article 34 du Code des impôts sur les revenus 1992 en ce qui concerne les pensions versées par une institution de retraite complémentaire française (n° 1849/1–2001/2002) et les revendications du Comité de Défense des Frontaliers belgo-français, concernant l'imposition à taux réduit ou l'exonération intégrale des retraites complémentaires françaises.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

ARBITRAGEHOF

Beroepen tot vernietiging

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van:

- het beroep tot vernietiging van artikel 28 van de wet van 14 januari 2002 houdende maatregelen inzake gezondheidszorg, ingesteld door de BVBA "Association belge des syndicats médicaux" en de "Groupement des unions professionnelles belges de médecins spécialistes"; (rolnummer: 2510)
- het beroep tot vernietiging van de artikelen 62 tot 65 van de wet van 14 januari 2002 houdende maatregelen inzake gezondheidszorg, ingesteld door de BVBA "Association belge des syndicats médicaux" en de "Groupement des unions professionnelles belges de médecins spécialistes"; (rolnummer: 2511)
- het beroep tot vernietiging van artikel 112 van de wet van 14 januari 2002 houdende maatregelen inzake gezondheidszorg, ingesteld door de BVBA "Association belge des syndicats médicaux", de "Groupement des unions professionnelles belges de médecins spécialistes", M. Moens en J. de Toef. (rolnummer: 2512)

Ter kennisgeving

VAST COMITÉ VAN TOEZICHT OP DE POLITIEDIENSTEN

Verslag

Bij brief van 15 april 2002 zendt de voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten, overeenkomstig artikel 11 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, het activiteitenverslag 2001 van het Comité P over.

Verzonden naar de bijzondere commissies belast met de parlementaire begeleiding van de Vaste Comité P en I

COUR D'ARBITRAGE

Recours en annulation

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie:

- le recours en annulation de l'article 28 de la loi du 14 janvier 2002 portant des mesures en matière de soins de santé, introduit par l'ASBL Association belge des syndicats médicaux et le Groupement des unions professionnelles belges de médecins spécialistes; (n° du rôle: 2510)
- le recours en annulation des articles 62 à 65 de la loi du 14 janvier 2002 portant des mesures en matière de soins de santé, introduit par l'ASBL Association belge des syndicats médicaux et le Groupement des unions professionnelles belges de médecins spécialistes; (n° du rôle: 2511)
- le recours en annulation de l'article 112 de la loi du 14 janvier 2002 portant des mesures en matière de soins de santé, introduit par l'ASBL Association belge des syndicats médicaux, le Groupement des unions professionnelles belges de médecins spécialistes, M. Moens et J. de Toef. (n° du rôle: 2512)

Pour information

COMITÉ PERMANENT DE CONTRÔLE DES SERVICES DE POLICE

Rapport

Par lettre du 15 avril 2002, le président du Comité permanent de contrôle des services de police transmet, conformément à l'article 11 de la loi organique du 18 juillet 1991 du contrôle des services de police et de renseignements, le rapport d'activités 2001 du Comité P.

Renvoi aux commissions spéciales chargées de l'accompagnement parlementaire des Comités P et R

**VAST COMITE VAN TOEZICHT OP DE
INLICHTINGENDIENSTEN****Verslag**

Bij brief van 17 april 2002 zendt de voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten, overeenkomstig artikel 35 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, het activiteitenverslag 2001 van het Comité I over.

Verzonden naar de bijzondere commissies belast met de parlementaire begeleiding van de Vaste Comités P en I

JAARVERSLAGEN**Hoge Raad voor de Justitie**

Bij brief van 11 oktober 2002 zendt de voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie, overeenkomstig artikel 259bis-7 van het Gerechtelijk Wetboek, het jaarverslag 2001 van de Hoge Raad voor de Justitie over.

Dit jaarverslag 2001 werd door de algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie op 18 september 2002 goedgekeurd.

Ingediend ter griffie, in de bibliotheek en verzonden naar de commissie voor de Justitie

"Bruxelles Formation"

Bij brief van 7 oktober 2002 zendt de directeur-generaal van "Bruxelles Formation" het jaarverslag 2001 van "Bruxelles Formation" over.

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

ADVIEZEN**Hoge Raad voor de Justitie**

Bij brieven van 10 oktober 2002 zendt de voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie, overeenkomstig de artikelen 259bis-12, § 1, en 259bis-18 van het Gerechtelijk Wetboek, de volgende adviezen over:

- advies met betrekking tot het wetsontwerp tot wijziging, wat de wedden van de magistraten van de rechterlijke orde betreft, van het Gerechtelijk Wetboek, en over de voorgestelde amendementen 1 tot 5 van de regering (nrs. 1911/1 en 2-2001/2002);
- advies met betrekking tot het voorontwerp van wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek inzake de rechtspleging.

Deze adviezen werden door de algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie op 9 oktober 2002 goedgekeurd.

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

**COMITE PERMANENT DE CONTRÔLE DES
SERVICES DE RENSEIGNEMENT****Rapport**

Par lettre du 17 avril 2002, le président du Comité permanent de contrôle des services de renseignements transmet, conformément à l'article 35 de la loi organique du 18 juillet 1991 du contrôle des services de police et de renseignements, le rapport d'activités 2001 du Comité R.

Renvoi aux commissions spéciales chargées de l'accompagnement parlementaire des Comités P et R

RAPPORTS ANNUELS**Conseil supérieur de la Justice**

Par lettre du 11 octobre 2002, le président du Conseil supérieur de la Justice transmet, conformément à l'article 259bis-7 du Code judiciaire, le rapport annuel 2001 du Conseil supérieur de la Justice.

Ce rapport annuel 2001 a été approuvé par l'assemblée générale du Conseil supérieur de la Justice du 18 septembre 2002.

Dépôt au greffe, à la bibliothèque et renvoi à la commission de la Justice

Bruxelles Formation

Par lettre du 7 octobre 2002, le directeur général de Bruxelles Formation transmet le rapport annuel 2001 de Bruxelles Formation.

Renvoi à la commission des Affaires sociales

AVIS**Conseil supérieur de la Justice**

Par lettres du 10 octobre 2002, le président du Conseil supérieur de la Justice transmet, conformément aux articles 259bis-12, § 1er, et 259bis-18 du Code judiciaire, les avis suivants:

- avis relatif au projet de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne les traitements des magistrats de l'ordre judiciaire, et sur les amendements 1 à 5 proposés par le gouvernement (n°s 1911/1 et 2-2001/2002);
- avis relatif à l'avant-projet de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne la procédure.

Ces avis ont été approuvés par l'assemblée générale du Conseil supérieur de la Justice en sa réunion du 9 octobre 2002.

Renvoi à la commission de la Justice

